

EKONOMIHÖGSKOLAN
Lunds universitet

Nationalekonomiska institutionen

C – uppsats, 10 poäng

Elenergibeskattningen i Sverige

*– En analys av den differentierade beskattningen av elektrisk kraft
med utgångspunkt från ekonomisk teori*

September 2004

Författare
Hans Wendel

Handledare
Jerker Holm

Sammanfattning

Syftet med uppsatsen är att undersöka hur den differentierade elenergibeskattningen i Sverige påverkar konsumtionen av elkraft.

Uppsatsen redogör i en bakgrund för nuvarande lagstiftning angående beskattning av elkraft. Speciellt belyser den de regler som skiljer de olika grupper med avseende på hur mycket de betalar i energiskatt för elektrisk kraft. Här redogörs också för varför lagen utformades som den gjordes och hur den har utvecklats sedan lagen stiftades. Det visar också att elenergiskatten har höjts väsentligt mer än konsumentprisindex, vilket den ursprungligen kopplades till. Vidare redogörs för den nu liggande propositionen där ytterligare förändringar i lagstiftningen föreslås.

En ekonomisk modell som tar utgångspunkt i den specifika faktormodellen används för att visa vad som händer när två produktionssätt med olika typer av kapital investeras i två olika typer av verksamhet. Om en av verksamheterna gynnas på något sätt, som i det här fallet genom lägre beskattning kommer större andel kapital investeras inom denna sektor på grund av att marginalprodukten blir högre här och därmed höjs den totala avkastningen inom sektorn. Vidare kommer arbetskraft att överföras jämfört med en jämviktssituation till denna sektor och arbetslönerna inom båda sektorerna kommer att öka.

Kostnader för produktion på kort och lång sikt diskuteras för två energiintensiva produkter – tidningspapper och grödor framställda inom yrkesmässig växthusodling. Dessa är i det närmaste befriade från elenergiskatt och frågan ställs vad som skulle hända om produkterna inom dessa sektorer betalade en skatt på elkraft motsvarande vad normalkonsumenten betalar. Här visas att sannolikt skulle denna verksamhet upphöra helt i så fall, i alla fall på sikt, eftersom nyinvesteringar skulle löna sig dåligt. Här diskuteras också dessa konsekvenser.

I en diskussion i sista kapitlet visas att visserligen har andelen av elkraft som tillverkningsindustrin förbrukar ökat något men denna verkan delvis är eftersträvad. Istället har detta bidragit till att minska incitamentet att bearbeta de externa effekter som uppkommer. Med utgångspunkt av detta diskuteras det föreslagna programmet för energieffektivisering och hur detta skulle kunna förändras för att ge ökad effekt att påverka de externa effekterna som uppkommer vid produktion av elektrisk kraft på marginalen.

Nyckelord: punktskatt, elkraft, ekonomisk effektivitet, skattelagstiftning, specifika faktormodellen

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
1. Inledning	4
1.1 <i>Bakgrund</i>	4
1.2 <i>Syfte</i>	4
1.3 <i>Motivering</i>	4
1.4 <i>Metod</i>	4
1.5 <i>Avgränsningar</i>	4
2. Lagstiftningen för beskattning av elektrisk energi.....	5
2.1. <i>Grunderna för nuvarande lagstiftning</i>	5
2.2. <i>Utveckling sedan lagen fastställdes</i>	6
2.2.1. Undantag från normalfallet	6
2.2.2. Dagens skattesatser och förändring sedan lagen stiftades	7
2.3. <i>De senaste förändringarna och liggande förslagen ...</i>	8
2.3.1. Liggande proposition	8
3. En ekonomisk modell för utvärdering vid produktion med olikformig beskattning	10
4. Produktionskostnader för vissa energiintensiva produkter	14
4.1. <i>Totala kostnader på kort och lång sikt vid tillverkning tidningspapper.....</i>	14
4.1.1. Resultat och diskussion	16
4.2. <i>Kostnader växthusodling</i>	19
5. Diskussion och slutsatser	21
5.1. <i>Diskussion av modellens tillämplighet</i>	21
5.2. <i>Exempel på effektivitetsförluster som kan uppkomma i dagens läge</i>	22
5.3. <i>Diskussion av programmet för energieffektivisering</i>	23
5.4. <i>Sammanfattning</i>	24
6. Källförteckning	25
I uppsatsen refereras till följande publicerade böcker:	25
Följande offentliga tryckta publikationer refereras till:	25
Dessutom har följande elektroniska källor använts:	26
Bilaga 1. Tabeller intäkter, kostnader, sysselsättning och elenergiförbrukning i tidnings-/journalpappersindustrin.....	27
Bilaga 2. Elförbrukning massa-/ pappersindustri 1990 - 2003	29
Bilaga 3. Aktuell lagstiftning för punktbeskattning elenergi... 30	
Lag (1994:1776) om skatt på energi 11 kap. Energiskatt på elektrisk kraft.....	30

1. Inledning

1.1 Bakgrund

I Sverige beskattas elenergi på olika sätt beroende på var energin förbrukas. Huvuddragen i det nu gällande systemet infördes på 1990-talet grundat på det slutsatser som en statlig utredning kom fram till. Enligt nu gällande lagstiftning är punktskatten för en privatperson och i vissa typer av näringsverksamhet 24,1 öre per kilowattimme på elektrisk energi under 2004. Flera typer av verksamheter i Sverige såsom tillverkande industri och vid yrkesmässig växthusodling har fram till den 1 juli 2004 överhuvudtaget inte betalat någon punktskatt på elektrisk energi. Efter detta datum är punktskatten 0,5 öre per kilowattimme för dessa verksamheter.

1.2 Syfte

Syftet med uppsatsen är att undersöka hur den differentierade elenergibeskattningen i Sverige påverkar konsumtionen av elkraft. Uppsatsen ställer frågan om skillnader i punktbeskattning av elektrisk kraft är förenlig med ekonomisk effektivitet eller om det finns några andra skäl till att systemet är utformat som det är. Dessutom analyseras om dagens system medför några andra konsekvenser. Uppsatsen försöker även analysera hur man mer effektivt skulle kunna uppnå det dagens lagstiftare säger sig vilja uppnå.

1.3 Motivering

Det finns en uppfattning att dagens system innebär att vissa produkter subventioneras på andra produkters bekostnad d.v.s. eftersom vissa produkter är mer lågbeskattade än andra varvid konsumtionen av de första gynnas på de andras bekostnad. Varför dagens system är utformat som det är redogörs för i den statliga utredningen: *Konkurrensneutral energibeskattnings*. Där anges också olika tänkta andra modeller för hur energibeskattnings skulle kunna utformas. Dock ställer den aldrig frågan vad som händer vid produktion av olika produkter och vilka effekter som därmed kan uppstå. Inte heller behandlar den frågan om det leder till sämre energieffektivitet mellan och inom sektorer. På grund av detta försöker uppsatsen behandla dessa ämnen.

1.4 Metod

Uppsatsen tar sin utgångspunkt i den specifika faktormodellen och gör en prismodell för två energiintensiva produkter där kostnaderna för produktion av dem uppskattas. Produkterna utgör sådana som tillverkas under de idag gynnsammare punktskatteförhållanden som nämns ovan. Där visas även hur totalkostnaderna skulle se ut, om dessa betalade samma punktskatt som gäller i övriga sektorer och försöker dra slutsatser om detta. I en sammanfattande diskussion försöker man dra slutsatser vilka effekter som dagens system kan medföra

1.5 Avgränsningar

Uppsatsen försöker inte att uttala sig om allmän tillväxttakt vare sig generellt inom tillverkningsindustrin eller för någon specifik branschgren vars kostnader analyseras. Inte heller försöker den uttala sig om de enskilda produkterna utan dessa tas endast som exempel på hur dagens energibeskattnings fungerar och vad olika tänkta förändringar skulle leda till.

2. Lagstiftningen för beskattning av elektrisk energi

Den nuvarande lagen, Energiskattelagen 1994:1776, lades fram som proposition inför riksdagen hösten 1994 av den nyttillträdde socialdemokratiska regeringen. Denna innehöll dock inget substantiellt nytt avseende beskattningen på elektrisk kraft utan var snarast ett grepp för att samla all lagstiftning i en enda lag och den ersatte bland annat den tidigare gällande lagen (1957:262) om allmän energiskatt. I Energiskattelagen gällde huvudprincipen för beskattning av elektrisk kraft att energiskatten skulle utgöra 0 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukades i industriell verksamhet inom tillverkningsprocesser eller vid yrkesmässig växthusodling

2.1. Grunderna för nuvarande lagstiftning

De då gällande bestämmelserna i lagstiftningen utformades främst baserade på de slutsatser som framlades av en statlig utredning - SOU 1991:90: *Konkurrensneutral energibeskattnig*. Utredningen leddes av professorn i nationalekonomi Lennart Hjalmarsson. Uppdraget var att utreda hur rimliga konkurrensvillkor kunde erbjudas svensk industri utan att komma i konflikt med handelspolitiska åtaganden i då gällande frihandelsavtal med EG¹. Man befarade att de då gällande nedsättningsreglerna inte skulle uppfattas som konkurrensneutrala och inte heller vara förenliga med handelspolitiska förpliktelser inom EFTA, EG och GATT.

Vid den tidpunkten betalades av industrin en generell punktskatt för energi. Till detta fanns nedsättningsregler för växthusnäringen som återbetalade cirka 85 % av erlagd energiskatt. För industrin gällde att om energi- och koldioxidskatten utgjorde mer än 1,7 % av försäljningsvärdet kunde reduktion beviljas av regeringen efter ansökan². Denna typ av beskattning ansågs inte konkurrensneutral och därför föreslogs ändrad beskattning för tillverkningsindustri och växthusnäring.

I utredningen fastslås att den på våra komparativa fördelar uppbyggda svenska exportindustrin är mycket energiintensiv och konkurrerar på marknader med hög priskänslighet, varför de samhälls-ekonomiska konsekvenserna för en generell energibeskattnig av industrin är höga³. Man skriver också att den yrkesmässiga växthusodlingen är en mycket energikrävande och energiintensiv verksamhet där energikostnaden i allmänhet utgör mellan 15 och 25 % av den totala produktionskostnaden för företag med året-runt-produktion och, efter nedsättning av energiskatten med 85 % enligt ovan, den genomsnittliga energiskattebelastningen 2,4 % av produktionskostnaden⁴.

Beslut fattades huvudsakligen enligt utredningens förslag och inleddes i lagen om energiskatt. Förslaget var att energiskatten för tillverkningsindustri och yrkesmässig växthusodling skulle utgöra 0 öre per kilowattimme.

¹ SOU 1991:90 sida 9

² SOU 1991:90 sida 11

³ SOU 1991:90 sida 10

⁴ SOU 1991:90 sida 12

2.2. Utveckling sedan lagen fastställdes

Lagen om skatt på energi - Energiskattelagen har i stort sett varit oförändrad sedan dess med avseende på beskattningen vid förbrukning av elektrisk kraft, dock har skattesatserna ökat väsentligt sedan dess. När propositionen framlades 1994 var punktskatten för elektrisk kraft föreslagen till 9,0 öre per kilowattimme för de förbrukare som inte tillhör kategorin industri och växthusnäring.

2.2.1. Undantag från normalfallet

Något andra skattesatser gällde förbrukning inom vissa kommuner i stödområdet där man föreslog 5 öre lägre skatt per kilowattimme – i juli 2004 är skillnaden 6 öre. Vid förbrukning i elplananläggning⁵ inom dessa kommuner vars installerade effekt⁶ överstiger 2 Megawatt gäller dock inte detta, där reduktionen istället för närvarande är 1,6 öre.

För elektrisk kraft som förbrukas för el-, gas-, värme- eller vattenförsörjning i andra kommuner än de ovanstående var reduktionen 2,2 öre jämfört med normalpriset - idag är den 2,6 öre.

Ingen beskattning sker för elektricitet producerad med vindkraftproduktion där leveranser inte sker yrkesmässigt eller när elektrisk kraft med effekt understigande 50 kilowatt levereras till någon där producenten inte står i intressegemenskap med förbrukaren. Inte heller sker någon beskattning när producent förfogar över generatoreffekt understigande 100 kilowatt och ej yrkesmässigt distribuerar elektrisk kraft. Inte heller utgår någon energiskatt när elektrisk kraft framställt och förbrukats på fartyg eller annat transportmedel eller om den elektriska kraften förbrukats för framställning eller leverans av elektrisk kraft eller framställs i reservkraftaggregat⁷.

Utöver ovanstående gäller att den skatteskyldige producenten erhåller avdrag för betald energiskatt på elektrisk kraft som förbrukats i tåg eller annat spårbundet transportmedel eller på elektrisk kraft som sålts eller förbrukats för annat ändamål än motordrift eller uppvärmning eller för framställning av mineraloljeprodukter, kolbränslen, petroleumkoks eller andra skattepliktiga bränslen. Denna avdragsrätt gäller även för sådan förbrukning som är avsedd att upprätthålla elnätets funktion⁸.

Ett avdrag beviljas med 17 öre per kilowattimme för el producerad med vindkraft om det är beläget på havets eller Vänerns botten⁹. För övrig el producerad med vindkraft gäller 12 öre per kilowattimme. Dessa reduktioner erhålls upp till dess att den sammanlagda elproduktionen uppgår till 20 000 kilowattimmar per installerad kilowattimme av generatorns märkeffekt. Detta innebär i princip avdragsmöjlighet för el producerad med vindkraft under de drygt två första effektiva driftsåren.

Vidare kan den som bedriver jord- skogs- eller vattenbruksverksamhet ansöka om återbetalning av inbetald energiskatt om förbrukningen per helårsperiod uppgår till mer än 1000 kr.¹⁰

Med dessa avdragsmöjligheter innebär det att elkraft vid förbrukning de facto är skattefri eller i det närmaste skattefri i följande fall:

⁵ Anläggning som drivs med elektrisk kraft för att t.ex. generera hetvatten för uppvärmning.

⁶ Installerad effekt avser den effekt anläggningen är dimensionerad för även om bara t.ex. hälften skulle utnyttjas.

⁷ Se [bilaga 3 Lag om skatt på energi kap 11](#), 2 och 3 § § avseende formulering i dagsläget

⁸ [bilaga 3 Lag om skatt på energi kap 11](#), 9 och 10 § § avseende formulering i dagsläget eller

⁹ Författaren anm.: Jag har aldrig hört talats om att man bygger vindkraftverk på havets botten. Lagstiftaren torde mena att kraftverket skall vara förankrat där.

¹⁰ Se [bilaga 3 Lag om skatt på energi kap 11](#), 12 § avseende formulering i dagsläget.

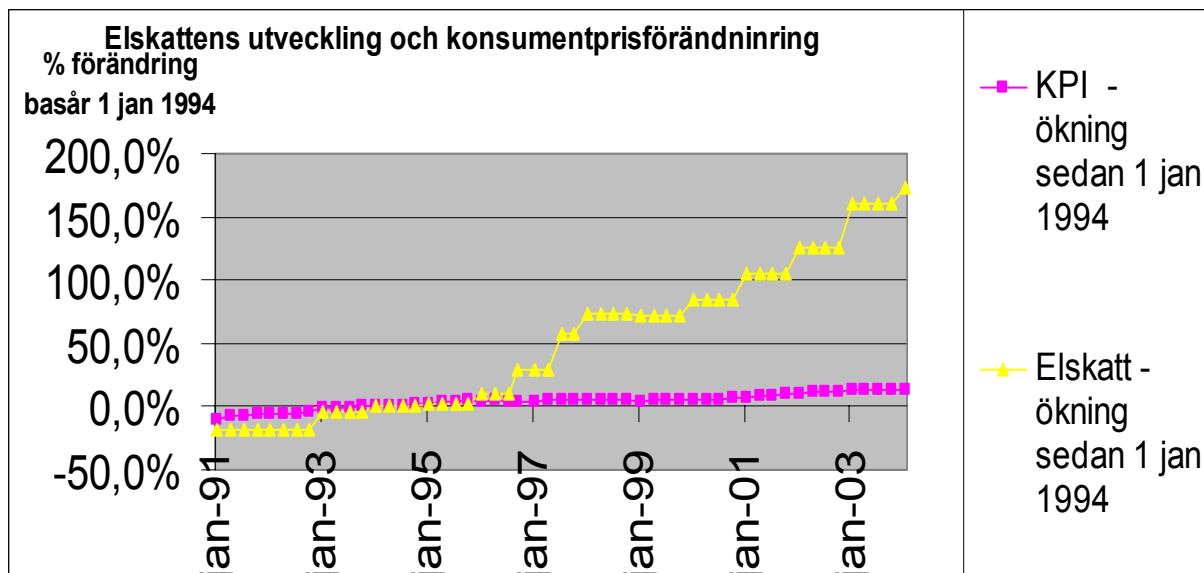
- Tillverkningsindustri
- Jordbruk, skogsbruk, vattenbruk och växthusodling
- Spårbunden kommunikation
- Egen elproduktion på fartyg
- Annat ändamål än motordrift och uppvärmning
- Funktion för att upprätthålla elnät eller produktion däromkring
- Produktion av skattepliktiga mineralbränslen

Lagstiftningen saknar definition av vad som egentligen menas med elektrisk kraft, vilket kan innebära att det kan finnas möjligheter att utnyttja sådant av vissa användare för att undgå beskattning. Ett exempel är att elektrisk energi alstrad på kemisk väg d.v.s. elektrisk energi från batterier och ackumulatörer normalt sett inte beskattas om anslutning till generella elnätet saknas.

2.2.2. Dagens skattesatser och förändring sedan lagen stiftades

2004 uppgår energiskatt för normalförbrukningen till 24,1 öre per kilowattimme. I formuleringarna från 1994 fastställdes dock att denna skatt skulle ökas i samma takt som konsumentprisindex fram till 1998. För tiden efter år 1998 skulle skatten tas ut med de belopp som gäller vid utgången av detta år. På grund av olika tilläggsbeslut har den ökat väsentligt mer. Räknat i KPI november 1994 till november 2003 har KPI ökat från 3664 till 4066¹¹ det vill säga en ökning med cirka 11,0 % medan den allmänna skattesatsen har ökat med 167,8 %. Skattesatsen för tillverkningsindustri och yrkesmässig växthusodling har under denna tidsperiod legat oförändrad på 0 öre per kilowattimme¹². Denna trend att höja energiskatten mer än konsumentprisökningar nyttjas fortfarande. Konsumentprisförändringen mellan november 2002 och november 2003 utgjorde cirka 1,3 % samtidigt höjdes normaltaxan för elenergiskatt från 22,7 till 24,1 öre, d.v.s. totalt 6,2 % - 1,1 öre mer än prisförändringen skulle medföra och i det liggande budgetförslaget för 2005 höjs den än en gång mer än utvecklingen av KPI.

Figur 1 på nästa sida visar denna utveckling. Som bas för diagrammet har valts januari 1994, som övriga värden relaterar till.

Figur 1

¹¹ SCB: s hemsida: <http://www.scb.se/>

¹² Energiskatten för tillverkningsindustri och yrkesmässig växthusodling är 0,5 öre per kilowattimme sedan den 1 juli 2004, se [bilaga 3 kap 11](#), 3 §.

2.3. De senaste förändringarna och liggande förslagen

Sedan den 1 juli 2004 utgår energiskatt på elektricitet för tillverkningsindustri och yrkesmässig växthusodling med 0,5 öre per kilowattimme. Anledning att den förändringen har införts p.g.a. ett direktiv från EG om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet¹³. Förändringen motiveras bland annat av följande skäl, att eftersom gemensamma bestämmelser om minimiskattesatser för elektricitet och andra energiprodukter än mineraloljor kan inverka negativt på den inre marknadens funktion¹⁴ och, att stora skillnader mellan medlemsstaternas energiskattenivåer skulle kunna visa sig motverka en väl fungerande inre marknad¹⁵ samt att fastställandet av lämpliga minimiskattenivåer för gemenskapen kan göra det möjligt att minska nuvarande skillnader i de nationella skattenivåerna¹⁶. Vidare motiverar man det energibeskattningsinstrument för att kunna uppnå åtaganden enligt Kyotoprotokollet¹⁷. Man säger dock att medlemsstaterna bör ges den flexibilitet som är nödvändig för att anpassa till nationella förhållanden och därför medger man, att det bör tillåtas, att tillämpa differentierade nationella skattesatser för en och samma produkt under vissa omständigheter eller på fasta villkor, under förutsättning att gemenskapens minimiskattenivåer och reglerna för den inre marknaden och konkurrensreglerna följs.¹⁸

Sammanfattningsvis tillåter man en differentiering på i stort samma sätt som sätt som förut men man har fastställt en minsta skattenivå för yrkesmässig förbrukning av elektricitet på 0,5 euro per megawattimme från den 1 januari 2004¹⁹, vilket svensk lag uttrycker som 0,5 öre per kilowattimme från och med den 1 juli 2004.

2.3.1. Liggande proposition

Enligt rådets direktiv har medlemsstaterna dock rätt att tillämpa skattenedsättningar för energiintensiva företag, med 100 % av minimiskattenivå²⁰. Med ett energiintensivt företag menar man enligt direktivet en företagsenhet, där antingen energiprodukternas och elektricitetens inköpskostnad uppgår till minst 3,0 % av produktionsvärdet eller där den nationella erlagda energiskatten uppgår till minst 0,5 % av förädlingsvärdet. För icke-energiintensiva företag har man rätt att tillämpa en reduktion med 50 %. Detta har man i Sverige planerat att utnyttja avseende de energiintensiva företagen. Den 10 juni 2004 lades en regeringsproposition²¹, med titeln: Lag om program för energieffektivisering.

Detta lagförslag innehåller åtgärder som innebär att energiintensiva företag för att få reduktion av erlagd energiskatt skall upprätta och genomföra en energisparplan under en femårsperiod. Om denna uppfylls skall företaget kunna få återbetalning av de elenergiskatter som erlagts. Enligt vad som sägs i bakgrunden till lagförslaget är det främst för att minska utsläppen av växthusgaser. En total skattebefrielse är enligt samma proposition möjlig under förutsättning att de energiintensiva företagen ingår avtal och genomgår de utfästa energibesparingar som fastställs i den upprättade energisparplanen. Man kräver dock att sådana åtaganden från företagets sida måste leda till att miljömål eller ökad energieffektivitet uppnås, som i stort sett motsvarar vad som skulle ha upp-

¹³ Rådets direktiv 2003/96/EG <http://europa.eu.int/eur-lex/> 2004-07-01

¹⁴ Rådets direktiv 2003/96/EG punkt 2

¹⁵ Rådets direktiv 2003/96/EG punkt 4

¹⁶ Rådets direktiv 2003/96/EG punkt 5

¹⁷ Rådets direktiv 2003/96/EG punkt 7

¹⁸ Rådets direktiv 2003/96/EG punkt 9

¹⁹ Tabell C bilaga I i rådets direktiv 2003/96/EG

²⁰ Rådets direktiv Artikel 17

²¹ Prop. 2003/04:170. <http://rixlex.riksdagen.se/> 2004-10-18

nåtts om gemenskapens minimiskattesatser hade tillämpats²². Eftersom det kommer att krävas att företagen upprättar en plan för ett energiledningssystem och att man genomför investeringsåtgärder för energibesparing som annars inte varit företagsekonomiskt lönsamma kommer detta att medföra merkostnad för företagen. Man bedömer att endast sådana företag vars bedömda energiskatt överstiger denna kostnad kommer att delta. På dagens nivå bedömer man att ett sextiotal energiintensiva företag skulle kunna uppnå dessa nivåer.

Propositionen har huvudinriktning att detta skall vara en möjlighet för de allra mest energieffektiva företagen. Samtidigt är kraven på åtgärder och upprättande av ledningssystem så omfattande att antagligen har bara de största energiintensiva företagen möjlighet att delta. Flera remissinstanser uttrycker dock, att man anser att dessa åtgärder borde kunna tillämpas för andra, såväl energiintensiva mindre företag, som icke-energiintensiva företag. Andra organisationer föreslår att programmet utökas till att även omfatta växthusodling. Regeringen uttalar dock att två tredjedelar av industrins elanvändning går till basindustrin såsom pappersbruk, gruvindustrin och kemisk energi och energikostnaden utgör därför en stor andel av förädlingsvärdet. Dessutom innebär det EU direktiv, som propositionen stödjer sig på, att icke-energiintensiv verksamhet inte är tillämplig för att kunna beviljas sådana reduktioner fullt ut av elenergiskatt.

Om propositionen antas av riksdagen är det tänkt att förslaget skall kunna börja genomföras från den 1 januari 2005 med möjlighet för företagen att retroaktivt kunna ansluta sig till ovanstående program från den 1 juli 2004, alltså från det datum när tillverkningsindustrin har börjat betala energiskatter på el.

²² I Prop. 2003/04: 170 sid.27 som bygger på: Rådets direktiv Artikel 17 punkt 2, se länk ovan

3. En ekonomisk modell för utvärdering av produktion vid olikformig beskattning

För att analysera problemet kan man se vad ekonomisk teori säger om produkter i allmän jämvikt²³. En alternativ modell som passar väl är också den specifika faktormodellen²⁴. I den modellen talas i normalfallet om två produkter som produceras i ett land där kapitalet är trögrörligt mellan sektorerna. Man kan även applicera den på två olika naturresurser eller som i det här fallet när två sektorer producerar varor som är olikformigt beskattade.

Modellen bygger på Heckscher-Ohlin modellen där två faktorer används för att producera – arbete och kapital. I den modellen antas dessa faktorer vara perfekt rörliga vid produktion av de två varorna X respektive Y. Mängden som produceras av dem betecknas med x respektive y ²⁵ och priset för varan betecknas med p_X .

I den modell som kallas specifika faktormodellen antar man istället att kapitalet är trögrörligt vid produktion av varorna. Kapitalet behöver tid för att kunna ställa om mellan produktion av dem. Det samma kan även tänkas gälla för arbetskraften eftersom utbildning och skicklighet anpassas till rådande förhållanden, här undantar vi dock den aspekten, utan anser att arbetskraften anses vara likformig och identisk för produktion av båda varorna. Konsumenternas preferenser anses vara lika överallt. Ekonomer skiljer mellan de tidsperioder som påverkar denna. Den långa tiden definieras som den tid som är tillräcklig för att tillåta faktorerna vara rörliga mellan produktionsfunktionerna för varorna med här anser inte detta vara uppfyllt. Även om teorierna sammanfaller på lång sikt varierar dess slutsatser på kort sikt. Den stora skillnaden mellan denna och Heckscher-Ohlin modellen är att kapitalet är fixerat i respektive industri på kort sikt. Modellen förutsätter att skalavkastningen är lika vid produktion av båda varorna.

För produktion av vara X finns det ett investerat kapital, som betecknas R , och avkastningen på detta kapital betecknas med r . För vara Y betecknas det investerade kapitalet S och avkastningen s .

Lönen för arbetskraften anställd i de olika sektorerna antas vara samma och betecknas w . Tillgången på arbetskraft i respektive sektor betecknas L_X respektive L_Y och total tillgång betecknas med $L = L_X + L_Y$.

I modellen antar man att det finns en så kallad produktionsfunktion som betecknas f . Denna anger hur mycket som kan produceras av varan med de två insatsvarorna kapital och arbete. För produktion av X anger vi $x = f(R_X, L_X)$ och för Y, $y = f(S_Y, L_Y)$

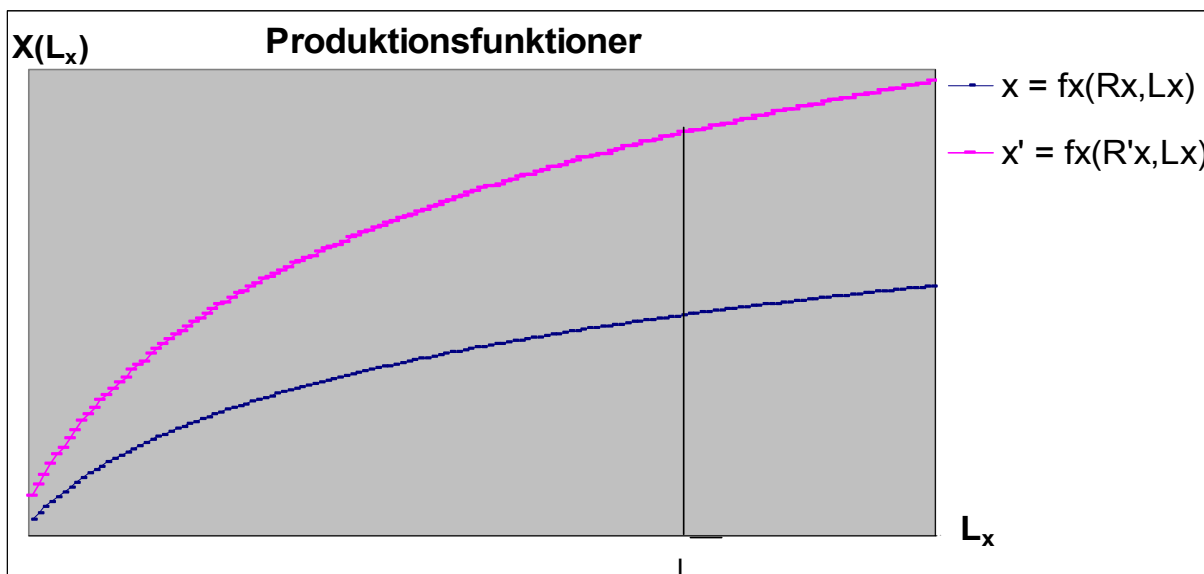
Produktionsfunktionen är tilltagande men antas ha minskande marginalprodukt, som definieras som den partiella derivatan av produktionsfunktionen med avseende på respektive faktor. Den är minskande men positiv med avseende på samtliga faktorer – här df/dR , df/dS och df/dL . Alla

²³ Angående allmän jämvikt se en allmän bok i nationalekonomi, t.ex.: 1991, D Begg, S Fischer, R Dornbusch: Economics, McGraw-Hill Book Company, third edition, sida 338 - 341

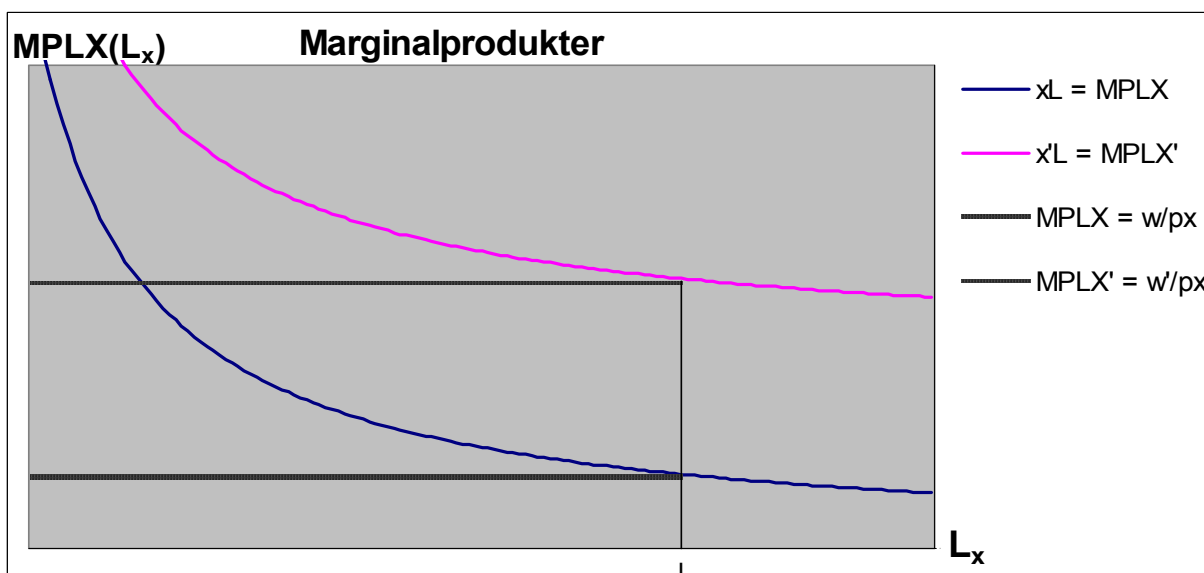
²⁴ Se 1995, Markusen, Melvin, Kaempfer, Maskus: International trade: theory and evidence, kap 9

²⁵ Teorin i detta avsnitt bygger huvudsakligen på: Markusen, Melvin, Kaempfer, Maskus: International trade: theory and evidence, kap 9

värde av marginalprodukter går asymptotiskt²⁶ mot noll vid ökad insats av respektive faktorer, men är strikt större än noll för alla värden.

Figur 2

Figur 3

I figur 2 har produktionsfunktionen f för varan X ritats in vid två olika mängder insatser av kapital R respektive R' med avseende på faktorn arbete L_x . De betecknas med $x = f(R_x, L_x)$ och den större mängden $x' = f(R'_x, L_x)$. I figur 3 har marginalprodukten för kurvorna ritats. Dessa betecknas x_L respektive x'_L , som vi även kan beteckna MP_{LX} respektive $MP_{LX'}$. På samma sätt betecknas marginalprodukten för kapital, som dock inte ritats i någon figur, MP_{RX} respektive $MP_{RX'}$.

²⁶ ”Med en asymptot till en kurva menas en rät linje till vilken en punkt på kurvan alltmer närmar sig då punkten avlägsnar sig från origo” 1976, B Nyman, G Emanuelsson: Matematik för gymnasieskolan Treårig naturvetenskaplig och fyraårig teknisk linje, årskurs 2 huvudbok, Esselte Studium AB, sida 76.

Vi antar vidare att fullständig konkurrens råder på faktormarknaden som medför att man tillför ytterligare en enhet av faktorerna arbete eller kapital så länge att värdet av det som produceras extra med den tillförda enheten av faktorn inte understiger kostnaden för den tillförda enheten av faktorn. Marginalprodukten uttrycker hur mycket extra som produceras med en extra enhet av respektive faktor. För att vara lönsamt måste alltså kostnaden för att tillföra den extra enheten inte överstiga värdet av det extra som produceras. Man identifierar sålunda att detta är vad man är villig att betala för ytterligare en enhet av arbete respektive kapital.

Då uppkommer följande samband:

$$\text{Värdet av marginalprodukt för arbete:} \quad V(\text{ärdet})MP_{LX} = MP_{LX} * p_X = w \quad (1)$$

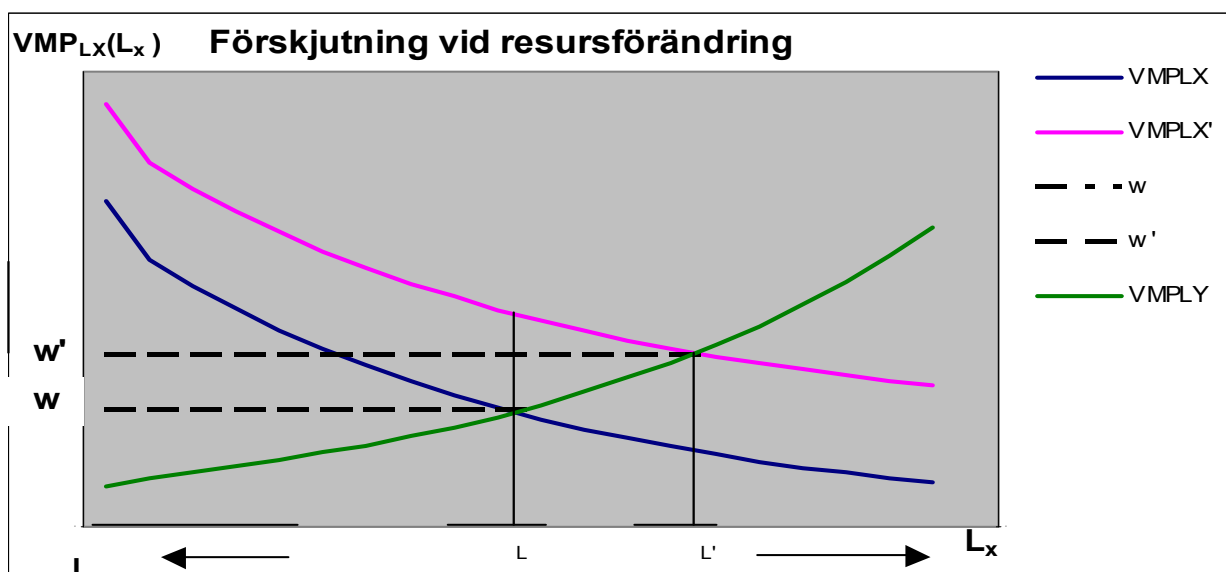
$$\text{Värdet av marginalprodukt för kapital i sektor R:} \quad V(\text{ärdet})MP_{RX} = MP_{RX} * p_X = r \quad (2)$$

vilket kan skrivas:

$$w/p_X = MP_{LX}$$

$$r/p_X = MP_{RX}$$

Om en förändring äger rum enligt figur 2 och 3 så att mängden kapital ökar till R'_x , under given mängd arbetskraft, innebär det att marginalprodukten för arbete ökar. Detta innebär att om priset p_X är oförändrat så kommer w att öka. När marginalprodukten för en faktor ökar innebär det att den samtidigt minskar för den andra faktorn, varvid avkastningen r på kapitalet minskar under samma förutsättningar. Detta gäller oberoende av vad som händer med mängderna eller resurserna i ekonomin på samma sätt som i figurerna 2 och 3. Slutsatsen är att marginalprodukterna alltid minskar för en av faktorerna vid ökad tillförsel av den medan marginalprodukten för den andra ökar om mängden inte förändras sig av denna när mängden av den andra faktorn ökar.

Figur 4

Förutsättningarna är att produktionen av de två varorna X och Y sammanförs i samma diagram, se figur 4. Vi kan tänka oss att X är en vara som framställs under energiintensiv produktion medan Y framställs med lägre energianvändning. Arbetskraften noteras på den nedre axeln, där mängden L_X räknas från vänster till höger och L_Y från höger till vänster. Totala mängden arbetskraft är konstant = L .

Om X utgörs av en produkt som exporteras till största delen, innebär det att företaget som producerar den får uppträda som pristagare och priset på varan kan anses vara relativt oelastiskt. En

förändring av priset tillfaller initialt producenten. En prishöjning av produkten X innebär det att värdet av marginalprodukten kommer att öka på båda faktorerna enligt ovanstående formler (1) och (2). Areorna i figur 4 hjälper att uppskatta storleken på förändringarna för r , s och w . Vi ser då att för konstant mängd arbetskraft kommer vi att följa kurvan längs L uppåt tills den skär kurvan den nya $VMPLX'$. Detta är dock inget jämviktsläge utan arbetskraft kommer att överföras från produktion av Y till produktion av X vid den nya jämviktspunkten L' där kurvorna $VMP_{LX'}$ och VMP_{LY} skär varandra. Detta har skett genom att mängden arbetskraft har minskat vid produktionen av Y . Samtidigt har lönen ökat från w till w' för den enskilde, såväl vid produktionen av X som i Y . Total lönesumma för sektor x begränsas efter förändringen av linjerna för $0w'L'$ medan den före ändringen utgjorde $0wL$. För kapitalet är avkastningen på $R - r$. Arean som begränsas av kurvorna $VMP_{LX'}$, w' och den lodrätta axeln till vänster är proportionell mot r . Avkastningen r har även den ökat enligt figur 4. På samma sätt minskar totala lönesumman för sektor y och avkastningen på S , d.v.s. s minskar i ännu högre grad.

I det här fallet finns ett visst energiinnehåll i produkterna X och Y där energiinnehållet i X kraftigt överstiger det i produkt Y . En skattesänkning på framställningen av X kan tolkas som att energiinnehållet ökar i produkten X . Eftersom priset på en världsmarknad knappast påverkas av skattesänkningen innebär det att kostnaderna minskar för framställning av produkten X . Den verkan detta får på produkten X i relation till Y innebär effekten som uppnås skulle bli densamma som om priset p_X ökade i förhållande till p_Y .

I denna modell kan vi sålunda dra slutsatsen att när priset och därmed marginalen ökar för X och som studeras i detta fall, att beskattningen av X blir mer gynnsam jämfört med Y , gäller följande samband:

$$\text{Totala ökningen av } r > \text{totala ökningen av } w > \text{totala ökningen av } s$$

Ökningen av s är ju som ju framgår i figur 4 negativ d.v.s. s minskar i själva verket.

Den specifika faktormodellen tjänar som kraftfull bas för att förstå vilka intressen ägarna till faktorerna har för att bifalla eller motsätta sig regeringspolitiska förändringar²⁷.

Vi kan dessutom anta, att eftersom om priselasticiteten för produkter som produceras i respektive sektor är inelastisk t.ex. genom att producenterna i stor utsträckning fungerar som pristagare på en internationell marknad, så kommer denna sektor att gynnas ensidigt av sådana åtgärder.

Eftersom avkastningen ökar på R och minskar på S kommer nyinvesteringar att kanaliseras till R på bekostnad av S tills förhållanden återställts och marginal på avkastningen har återställts till en jämvikt enligt de samband som redovisades vid figur 2,3.

²⁷ Markusen, Melvin, Kaempfer, Maskus: International trade: theory and evidence, page 134 – International ed.

4. Produktionskostnader för vissa energiintensiva produkter

I detta avsnitt görs en uppskattning av de kostnader som uppstår vid produktion av två varor som använder relativt mycket energi. Avsnittet försöker svara på följande frågor. Hur mycket är elenergikostnaden av totalt produktions- respektive försäljningsvärde? För produkterna ställs frågan: vad skulle hända om man vid produktion av dessa produkter skulle betala elenergiskatt enligt den s.k. normaltaxan? Skulle dessa fortfarande kunna produceras? Vidare görs en uppskattning av totalt inbetald elenergiskatt och hur mycket skulle den vara om samma energiskatt betalades i samtliga sektorer och vad produktionskostnaderna för produkterna i så fall skulle uppgå till. För produkterna anges även antalet anställda vid produktion av dessa varor. Om nu marginalkostnaderna skulle lägga sig på de uppskattade nivåerna, vilka konsekvenser på sysselsättningen skulle detta medföra? Finns några andra konsekvenser som man kan anta förändringarna skulle medföra?

För att visa hur kostnaderna av energiskatter påverkar produkter har här två energiintensiva produkter valts, där man betalar elenergiskatt med för närvarande 0,5 öre per kilowattimme vid produktion av dem. Produkterna som har valts är dels tidningspapper som är en kapitalintensiv men inte så arbetsintensiv produkt dels de produkter som framställs vid växthusodling och som är en relativt arbetsintensiv produktion.

4.1. Totala kostnader på kort och lång sikt vid tillverkning tidningspapper

Den första produkten, som analyseras är produktion av tidningspapper (KN-nr 4801²⁸). Den är vald på grund av att det är det en betydande exportprodukt för Sverige. Produktionen av den visar på en brant uppgång sedan mitten på femtiotalet för att sedan stanna av och minska under 1990-talet²⁹. Detta kan förklaras med en omfattande utbyggnad av tillverkningskapaciteten under slutet av 1980 – talet. Under 1990 talet har inga stora tidningspappersmaskiner byggts i Sverige. De exakta produktionssiffrorna och leveransvärdet för senare år följer i tabell 1³⁰:

1997 – 2002, kvantiteter	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Tidningspapper, 1000 ton		2 545	2 594	2 582	2 580	2 521	2 368
Leveranser, MSEK³¹	10 444	10 701	11 345	10 983	11 121	13 429	11 305

Tabell 1

Som exempel kan även tjäna de produktionssiffror som redovisats för Hyltebruk och Kvarnsveden i tabell 2 på nästa sida, både inom STORA koncernen fram till 1998 och sedan dess i Stora Enso.

²⁸ Kod enligt officiell klassificering varuproduktgrupper.

²⁹ SCB: s hemsida <http://www.scb.se/>: Sveriges officiella statistiska meddelanden NV 19 SM 0307: Industrins varuproduktion 2002, sidan 5

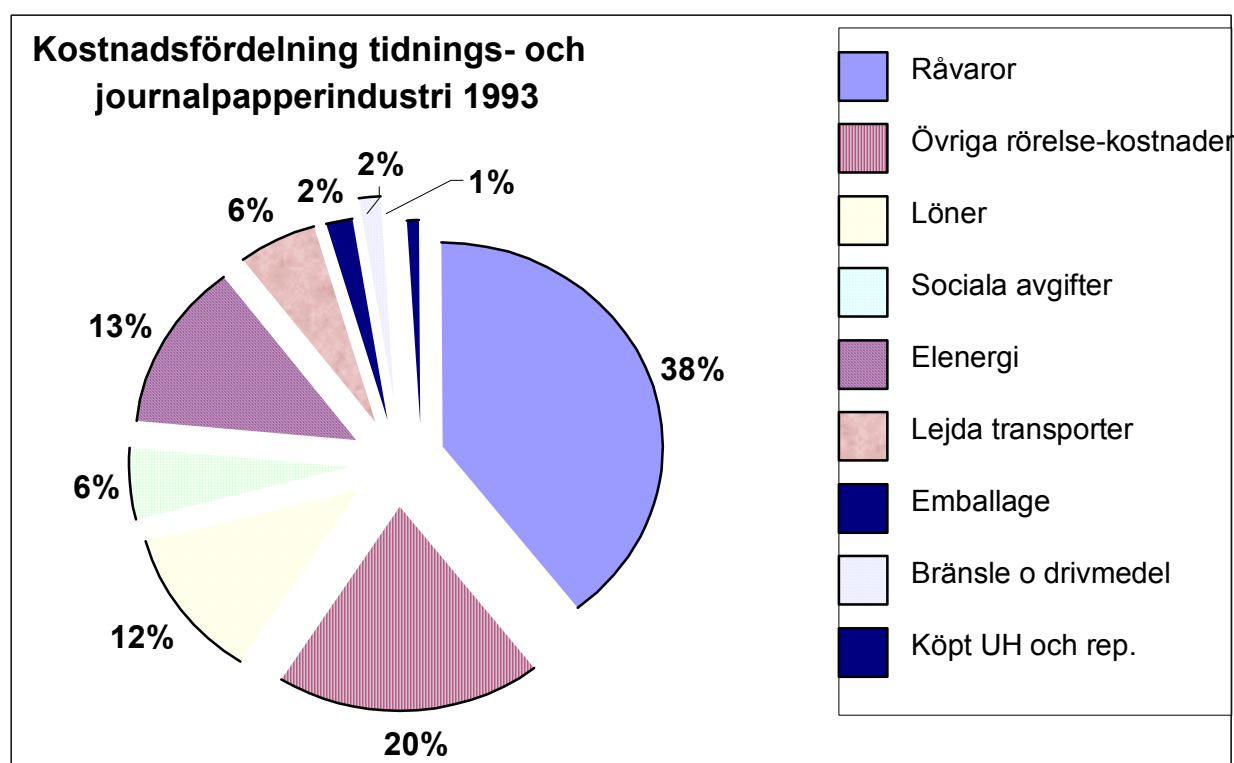
³⁰ A.a. sid. 5

³¹ Statistiska centralbyrån: databas industri företagsfakta

Tidnings- och journalpapper	Produktion ton		Total produktion ton
	Hyltebruk Kvarnsveden		
1989 ³²	750 000	615 000	1 365 000
1997 ³³	734 000	629 000	1 363 000
1998 ³⁴	723 000	664 000	1 387 000
1999 ³⁵	758 000	673 000	1 431 000
2000 ³⁶	771 000	682 000	1 453 000

Tabell 2

I den allmänna statistiken från statistiska centralbyrån fram till 1993 kan siffror följas över kostnader, intäkter, elförbrukning och anställda med mera för branschgrenen tidnings- och journalpappersindustri. Nedan, se figur 5, följer cirkeldiagram för året 1993 avseende kostnader³⁷. Av materialet framgår att kostnaderna för elenergi uppgick till 13 –15 % av totala kostnader under åren 1989, 1990 och 1993. Räknar man istället som andel av intäkter motsvarar det 11 – 12 % av intäkterna för åren³⁸.

Figur 5

³² Storas årsredovisning 1990

³³ Stora Enso Miljöredovisning 1998

³⁴ Stora Enso Miljöredovisning 2000

³⁵ Stora Enso Miljöredovisning 2001

³⁶ Stora Enso Miljöredovisning 2001

³⁷ Diagrammet bygger på de siffrorna från SCB som redovisas i tabell 9, [bilaga 1](#). Posten andra kostnader i bilagan särredovisas i diagrammet som posterna: Lejda transporter, Emballage, Bränsle och drivmedel samt Köpt underhåll och reparationer.

³⁸ Se tabell 8, [bilaga 1](#).

Efter 1993 finns mest aggregerade data för hela pappersindustrin. Det finns dock även ett fåtal siffror för industrin för tidsperioden 1997 – 2002. Dessa anger bland annat anställda, produktions-³⁹ och förädlingsvärde⁴⁰ samt brutto och nettoinvesteringar⁴¹, se tabell 11, [bilaga 1](#).

Med hjälp av utvecklingen av antalet anställda kan man visa att dessa följer en trend och avtar linjärt fram till 1998. På grundval av detta antas att den ökning av lönenivåerna som har skett kompenseras av minskning av antalet anställda. I beräkningar används kostnaden för löner och sociala avgifter till 1 600 miljoner för varje enskilt år. Som framgår av statistiken skedde detta också under perioden 1989 – 1993⁴². På samma sätt anges totala elförbrukningen under 1990 och 1993 som 35,5⁴³ respektive 37,4 % av totala elenergiförbrukningen⁴⁴ inom pappers- och massa-industri. Medelvärdet 36,5 % används i uppskattningen i beräkningarna av den totala elenergiförbrukningen för åren 1997 – 2002. Med dessa värden skattas förbrukning av elkraft och därmed kan kostnaderna för en fiktiv elenergiskatt approximeras.

I data för kostnader i bilaga 1 anges även posten övriga kostnader, som inte skall förväxlas med posten andra kostnader, vilket är en summering av vissa mindre kostnader. Posten övriga kostnader som under dessa år uppgår till 15 till 20 % kan antas vara kostnader för investeringar. På grund av att kapitalkostnaderna varierar kraftigt beroende på hur mycket som investerats används dock inte någon extrapolation⁴⁵ av de tidigare värdena. Istället har för perioden 1999 – 2002 använts en uppskattning som 117 %⁴⁶ av medelvärdet av nettoinvesteringar för aktuellt år och de två föregående åren. För 1997 och 1998 uppskattas kapitalkostnaderna som de framräknade medelvärdet för perioden 1999 – 2002. Detta är antagligen något högt eftersom stora investeringarna genomfördes under de efterföljande åren. Det framräknade resultatet sätts i förhållande till nettoomsättning för uppskattning av vinstmarginal. Resultatet uppskattas även med beräkning baserad på att företagen hade betalat s.k. nominell elenergiskatt för aktuellt år respektive hälften av nominell energiskatt. I resultatet har inte tagits med någon uppskattning av kalkylränta eller något slags normal vinst med undantag om det som angavs för kapitalkostnader ovan.

4.1.1. Resultat och diskussion

På grundval av ovanstående blir tilläggskostnaden för en punktskatt på elektrisk kraft för tidningspappersindustrin enligt tabell 3, nästa sida, vid oförändrade förhållanden i övrigt:

³⁹ SCB databas industridata: Produktionsvärde avser den faktiska produktionen utförd av företagen. Värdet baseras på nettoomsättningen justerat för förändringar av lager och pågående arbete, aktiverat arbete för egen räkning, övriga rörelseintäkter exkl. bidrag, kursvinster och reavinster samt inköpskostnaden för varor som säljs utan vidare bearbetning (handelsvaror).

⁴⁰ SCB databas industridata: Förädlingsvärdet definieras som produktionsvärdet minus kostnader för köpta varor och tjänster, dock ej löner och sociala avgifter eller inköpskostnaden för varor som säljs utan vidare bearbetning (handelsvaror).

⁴¹ SCB databas industridata: Nettoinvesteringar avser årets anskaffningar minus årets avyttringar av materiella anläggningstillgångar. Avyttringar avser den intäkt som erhållits vid försäljning av anläggningstillgången.

⁴² Se tabell 9, [bilaga 1](#).

⁴³ Se tabell 8 [bilaga 1](#).

⁴⁴ Total energiförbrukning se [Bilaga 2 Elförbrukning pappers- och massa-industri 1990 -2002](#)

⁴⁵ Extrapolation innebär att med hjälp av datapunkter i en serie uppskatta värden utanför dataområdet.

⁴⁶ Värdet uppskattat som nettoinvestering plus en ränta på 17 % för investeringen under första året.

	<i>Uppskattad förbrukning GWh</i>	<i>Nominell elskatt öre/kWh</i>	<i>Tilläggskostnad vid nominell elskatt [MSEK]</i>	<i>Tilläggskostnad vid ½ nominell elskatt [MSEK]</i>
1997	7 475	12,6	938	469
1998	7 705	15,2	1171	586
1999	7 871	15,1	1189	594
2000	8 313	16,2	1347	673
2001	7 899	18,1	1430	715
2002	7 902	22,7	1794	897

Tabell 3

Speciellt under senare år då punktskatten ökat mycket skulle det leda till väsentliga kostnadsökningar. De uppskattningar av vinstmarginalen som följer är enligt tabell 4:

År	<i>Uppskattat verkligt resultat</i>					<i>Uppskattat resultat efter nominell energiskatt</i>		
	Förädlingsvärde	Kapitalkostnad	Resultat rörliga kostnader ⁴⁷	Totalt resultat ⁴⁸	Vinstmarginal ⁴⁹	Efter rörliga kostnader ⁵⁰	Totalt resultat	Vinstmarginal
1997	3 430	1 583	1 830	247	3 %	892	-691	-8 %
1998	5 262	1 583	3 662	2 079	17 %	2 491	907	8 %
1999	5 418	1 034	3 818	2 784	23 %	2 629	1 596	13 %
2000	4 701	1 003	3 101	2 098	17 %	1 754	751	6 %
2001	7 277	1 536	5 677	4 141	28 %	4 247	2 711	18 %
2002	5 871	2 760	4 271	1 511	11 %	2 477	-283	-2 %
Medelvinstmarginal					17 %	6 %		

<i>Uppskattat resultat efter ½ nominell energiskatt</i>			
År	Efter rörliga kostnader ⁵¹	Totalt resultat	Vinstmarginal
1997	1 361	-222	-3 %
1998	3 076	1 493	12 %
1999	3 224	2 190	18 %
2000	2 428	1 424	11 %
2001	4 962	3 426	23 %
2002	3 374	614	4 %
Medelvinstmarginal			11 %

Tabell 4

Man kan gå vidare och göra en även en uppskattning av räntabilitet. Svårigheten är att uppskatta omsättning i förhållande till sysselsatt kapital⁵². Med ledning av uppgifterna i noten skattas

⁴⁷ Beräknas som förädlingsvärdet minus kostnader för lön och sociala avgifter

⁴⁸ Resultat efter rörliga kostnader minus kapitalkostnad, samtliga tre fall.

⁴⁹ Totalt resultat genom nettoomsättning enligt tabell 11 [bilaga 1](#)

⁵⁰ Förädlingsvärdet minus kostnader för lön och sociala avgifter och minskad med tilläggskostnad för nominell energiskatt

⁵¹ Förädlingsvärdet minus kostnader för lön och sociala avgifter och minskad med tilläggskostnad för ½ nominell energiskatt

⁵² I Stora Enso årsredovisning 1999 och 2000 uppgår operativt kapital till ungefär 91, 88 (reviderat till 81 %) respektive 71 % av nettoomsättning för tidningspapper.

medelräntabiliteten d.v.s. förhållandet mellan resultat och tillgångarna. Ovanstående uppgifter avser sex år och kan därför anses vara en god avspeglning av vinstmarginalen i medeltal under en konjunkturcykel för respektive fall. Man måste vara väldigt försiktig när man ser på dessa siffror i absoluta tal på grund av de i vissa fall grova generaliseringarna. Skattningarna kan dock ge en indikation hur resultatet skulle förändras med de olika fallen av energibesättning och är sammanställda i tabell 5.

Beskattningsfall	Räntabilitet över konjunkturcykel
<i>Nuvarande punktbesättning</i>	21 %
<i>Nominell energiskatt</i>	7 %
<i>Nominell ½ energiskatt</i>	13 %

Tabell 5

Med ledning av detta kan man dra slutsatsen att med en s.k. full nominell elenergiskatt skulle företagen knappast vara nöjda med lönsamheten över konjunkturcykeln och om skatten hade utgjort hälften är det antagligen ett grännsfall om man skulle vilja bedriva produktion av tidningspapper långsiktigt i Sverige. Om energiskatten skulle tas ut med nominell beskattning är det antagligen högst troligt att man helt skulle upphöra att nyinvestera i verksamheten inom Sverige. Även under ½ energibesättning är det troligt att man skulle bedöma lönsamheten som otillräcklig och dra sig för nyinvestering i verksamheten. Man skulle säkerligen dock fortsätta att driva verksamheten utan att några större nyinvesteringar skulle ske. Detta är helt i enlighet med specifika faktormodellen som redogjorts för i kapitel 3 där man antar att kapitalet är trögörsligt och ger sämre avkastning men inte lätt kan flyttas till annan sektor eller i detta fall till annat land där de ifrågavarande kostnaderna inte utgår.

Enligt muntliga uppgifter erhållna vid referensbesök inom pappersindustrin är fortfarande en kostnad på cirka 20 öre per kilowattimme för el en god approximation d.v.s. priset har inte ändrat sig sedan 1993 för branschen. Vidare angav man att energikostnaderna för tidningspappersbruket Hyltebruk och Kvarnsveden uppgår till cirka 15 – 20 % av produktkostnaden, något lägre för det bruket som använder returpapper till viss del i pappret jämfört med det som använder jungfruliga fibrer. Med dessa uppgifter som grund skulle man sålunda kunna dra slutsatsen att vid en normalbesättning av elkraft för dessa skulle man sannolikt endast nå över nollresultat något eller några enstaka år under en konjunkturcykel.

Av uppgifterna om antalet anställda⁵³ i tidnings- och journalpappersindustrin ser vi att efter en stadig minskning av antalet anställda från ungefär sju tusen 1989 till att plana ut kring knappt fyra tusen anställda från 1998. Siffran för 1997 bör nog tolkas med viss försiktighet. Hela minskningen kan dock inte bara förklaras med produktivitetsökningar utan många av de anställda inom branschen har utlokaliserats till andra branscher som tidigare räknades in i de anställda som anställda vid personalmatsalar, i telefonväxlar, IT – verksamhet m.m. Inom branschen brukar man även framhäva att förutom de direkt sysselsatt inom industrin får även många andra förvärvsarbete inom genom området. Skogsråvaran måste avverkas och vidare genererar verksamheten mycket transporter till och från bruken av råvaran och de färdiga produkterna. Även denna verksamhet skulle på sikt antagligen minska kraftigt i Sverige om elenergiskatten höjdes kraftigt så att nyinvesteringar mer eller mindre upphörde. Det är allmänt känt att för varje industriarbete får ytterligare 1 – 2 personer inkomst genom detta. Även sådana arbetstillfällen skulle troligen

⁵³ Se [Bilaga 1 Tabell intäkter, kostnader, sysselsättning och inköp elenergi för tidnings- och journalpappersindustrin](#).

minska kraftigt om nyinvesteringar upphörde inom område förutom de ovanstående direkta arbetstillfällena.

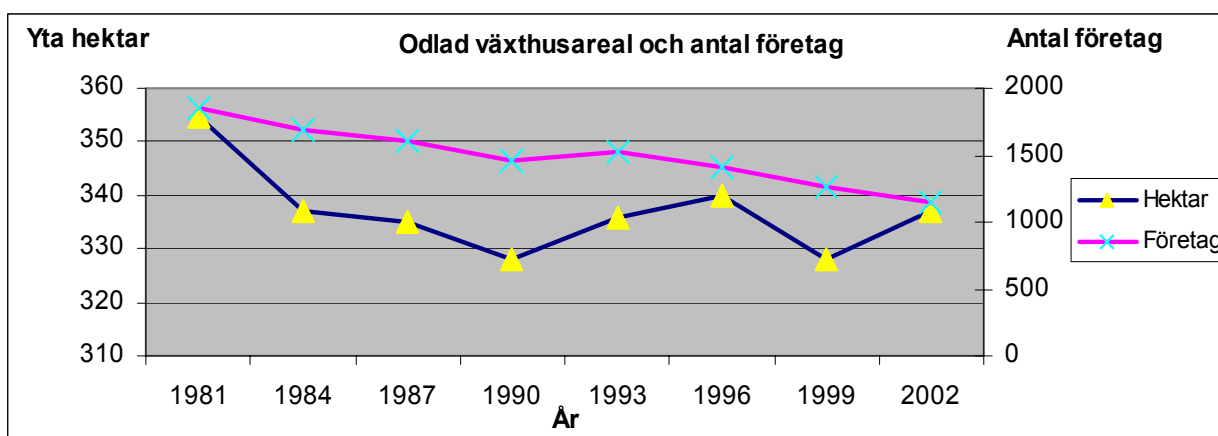
4.2. Kostnader växthusodling

Den andra produkten som valts för kostnadsuppskattning är yrkesmässig odling i växthus, där man specifikt i lagen anger lägre skatt. Den skiljer sig gentemot tidningspapper genom att den är betydligt mer arbetsintensiv och inte lika kapitalintensiv. För statistik över antalet sysselsatta samredovisas hela trädgårdsnäringsen inte växthusnäringen separat. Många av de mindre företagen inom branschen har dock både växthusodling och frilandsodling för att komplettera varandra.

År	Totalt antal sysselsatta	<401 timmar	401 – 1 400 timmar	> 1400 timmar	Antal timmar ⁵⁴	Årsarbeten ⁵⁵
1987 ⁵⁶	29 500	69 %	13%	18 %	19 116 000	10 333
1993 ⁵⁷	15 600	66 %	15,5 %	18,5 %	10 459 800	5 654

Tabell 6

Odlingen av trädgårdsväxter i växthus och bänkgård har under många år visat en minskande trend främst i antal företag men även i odlad areal liksom sysselsättningsgraden enligt tabell 6 ovan. Se även nedanstående figur 6⁵⁸.

Figur 6

Den största mängden av växthusodling används för odling av tomat och gurka för 2002 en yta av totalt ungefär 150 ha för odling av köksväxter och drygt 11 ha för snittblommor⁵⁹ dock skall emellertid understrykas att växthusen till stora delar utnyttjas för fler än en kultur per år varför den effektiva arealen betydligt överstiger ovan angivna.⁶⁰ Växthusodlingen är främst koncentrerad till dåvarande Malmöhus och Kristianstads län där odlad växthusareal utgör cirka 50 % av landets hela areal⁶¹. Av figur 6 ovan framgår att den trend till minskade odlade areal som pågått

⁵⁴ Antal arbetstimmar skattat enligt följande schablon: vid < 401 timmar uppskattat arbetstid 300 timmar, vid 401 – 1400 timmar har antagits en säsonganställning på 6 månader och vid > 1400 timmar heltidsarbete på 1 800 timmar.

⁵⁵ Beräknad som antalet timmar delat med en årsarbetstid på 1 800 timmar.

⁵⁶ Livsmedelsekonomiska samarbetsnämnden och Statistiska centralbyrån: Jordbruksstatistik årsbok 1991, sid. 138

⁵⁷ Livsmedelsekonomiska samarbetsnämnden och Statistiska centralbyrån: Jordbruksstatistik årsbok 1995, sid. 124

⁵⁸ Jordbruksverket: Jordbruksstatistik årsbok 2004 med data om livsmedel, sid. 76

⁵⁹ Jordbruksverket: Jordbruksstatistik årsbok 2004 med data om livsmedel, sid. 79

⁶⁰ SOU 1991:90 sida 51

⁶¹ Livsmedelsekonomiska samarbetsnämnden och Statistiska centralbyrån: Jordbruksstatistik årsbok 1995, sid. 117

under 1980 –talet verkar ha avbrutits under första hälften av 1990 – talet när de nu gällande reglerna för energibesättning infördes⁶². Slutsatsen är dock något osäker då enligt föregående referensens mängden odlad yta var som lägst 1987 och fram till 1993 låg på något högre konstant nivå. Energiförbrukning i växthusen var till störst delen baserad på eldningsolja. El har dock haft en ökande andel.

Energiförbrukning växthus						
	Eldningsolja	Träbränslen	Kol och koks	Övriga bränslen	Gas	El- och fjärrvärme
1987⁶³	46 %	5 %	32 %	4 %		13 %
1993⁶⁴	60 %	3 %	7 %		13 %	17 %

Tabell 7

Enlig konkurrensneutral energibesättning⁶⁵ uppgick energikostnaderna för kommersiell växthusodling vid året-runt-produktion till cirka 15 – 25 % av totala produktionskostnaden i början av 1990 – talet, varav energiskatten efter nedsättning utgjorde ungefär 2,4 %. Återstoden efter att den energiskattebefriade förändringen infördes torde energikostnaderna utgöra cirka 20 % av total kostnad. Om man med räknar med att energiförbrukningen baseras på elektricitet⁶⁶ skulle införande av den nu gällande elenergi-kostnaden inklusive punktskatten bli cirka 33 % av kostnaden. Marginalen på produktionen skulle minska med 13 % för denna typ av företag.

Det verkar vara svårt att få fram tillförlitliga data angående dagens kostnader och produktionsvärden inom näringen⁶⁷. Frågan borde undersökas närmare innan man kan dra allt för vittgående slutsatser om detta men produktion av köksväxter präglas av stark konkurrens från importerade produkter speciellt från Danmark och Holland⁶⁸, där energiskattebelastningen är helt annan än i Sverige. Det troliga är att årsgenomsnittet av marginalen därför inte uppgår till 13 % av omsättningen, vilket skulle innebära en omfattande utslagning av sådan verksamhet, d.v.s. året-runt-produktion i yrkesmässigt bedriven växthusodling. En uppskattning av antalet sysselsatta i sådan produktion kan antagligen approximeras med hälften av de heltidsanställda vilket skulle betyda cirka 1 500 sysselsatta. Om inte nuvarande energiskatteregler fanns skulle antagligen därför större delen av dessa arbetstillfällen försvinna i alla fall man införde så kallad nominell elenergi-besättning.

⁶² Uppsatsen diskuterar bara elenergi-besättningen men även gynnsammare regler för energibesättning av fossila bränslen infördes samtidigt.

⁶³ Livsmedelsekonomiska samarbetsnämnden och Statistiska centralbyrån: Jordbruksstatistik årsbok 1991, sid. 138

⁶⁴ Livsmedelsekonomiska samarbetsnämnden och Statistiska centralbyrån: Jordbruksstatistik årsbok 1991, sid. 124

⁶⁵ SOU 1991:90 sida 12

⁶⁶ Energibesättning är så utformad att erlagd energiskatt skall vara oberoende av val av energislag.

⁶⁷ Enligt SOU1991:90, sid. 51 – Sveriges lantbruksuniversitet uppskattade det totala produktionsvärdet år 1987 till c:a 1 753 miljoner kr.

⁶⁸ SOU 1991:90 sida 113

5. Diskussion och slutsatser

Vi har sett att beskattningen av elenergi har höjts kraftigt – långt över allmänna kostnadsprisökningar. Motiveringen har oftast varit att det behövs kraftig beskattning för att minska förbrukningen av dessa energiprodukter. Det är alltså en form av beskattning av externa effekter, som definieras som de aktiviteter som utförs av en ekonomisk aktör som påverkar en annan aktör och som inte avspeglar sig i marknadstransaktioner⁶⁹. I Sverige verkar detta dock inte tillämpas, eftersom tillverkningsindustrin som är helt befriad från elenergibeskattnings, står för uppemot 40 % av den totala konsumtionen av externt producerad el. Vi kan dessutom se att under perioden 1988 till 2002 har tillverkningsindustrins konsumtion ökat från 37,6 % av all externt producerad energi, varav de energikrävande branscherna massa- och pappersindustri, järn- och stålindustri, kemiskindustri och verkstadsindustri förbrukade 30,7 %⁷⁰, till 2002 då 42,5 % av den slutliga användningen av elenergin skedde i inom tillverkningsindustrin inkl. mineralutvinning⁷¹. Hushållens andel är något lägre, för 2002 38,2 %, där man betalar energiskatt fullt ut⁷². Å andra sidan kan man säga, med reservation för att inga undersökningar har gjorts över tidsperioden om industrins produktivitetökning, att denna effekt att gynna tillverkningsindustrin uttrycktes även i utredningen Konkurrensneutral energibeskattnings där man anger att den svenska exportindustrin är uppbyggd på komparativa fördelar och konsekvenserna av en generell energibeskattnings är höga och därför vill man se över villkoren för att exportindustrin skulle kunna få en likartad konkurrenssituation som råder i andra konkurrerande länder⁷³. Vi kan även se⁷⁴ att energiförbrukningen i massa- pappersindustri tycks ökat från 1997, vilket bekräftar kapitalets tröga rörlighet, då förändring kommer cirka 6 år efter att bestämmelserna införts och som uttrycks i den specifika faktormodellen, se kapitel 3, samtidigt som verksamheten expanderat.

5.1. Diskussion av modellens tillämplighet

De samband som diskuteras i modellen i kapitel 3 är generellt tillämpbara. Om de är tillämpbara fullt under rådande omständigheter kan diskuteras. Här kan den huvudsakliga kritiken främst riktas mot att man antar full sysselsättning och att lönerna är fullständigt elastiska. Detta kan man nog sätta ett stort frågetecken kring. I Sverige har sedan denna typ av differentierade beskattning av elkraft införts inte full sysselsättning rått⁷⁵. Dessutom kan knappast lönerna sägas vara fullständigt elastiska. En stor tröghet råder i lönesättningen. Den anpassning som trots allt sker kan inte anses vara på kort sikt.

Är modellen ändå generellt tillämplig eller borde man modifiera den? Som det ser ut kan modellen ändå bäst förklara vissa av sambanden. Sambandet att avkastningen r ökar förstärks ytterligare om lönerna inte anpassa uppåt i den utsträckning som modellen förutsäger. Detta innebär att det blir ännu mer attraktivt att investera i produktionen av X på bekostnad av produktion av Y .

⁶⁹ Nicholson: Microeconomic theory, page 660, 5:th edition

⁷⁰ källa SCB, energirapport 1988

⁷¹ källa SCB, årliga energibalanser 2001-2002, sid. 6-7

⁷² 2002 38,2 %, SCB, årliga energibalanser 2001-2002, sid. 6-7.

⁷³ SOU 1991:90 sida 10

⁷⁴ [Bilaga 2. Elförbrukning massa-/pappersindustri 1990 -2003](#)

⁷⁵ I politiska sammanhang menar många att full sysselsättningen råder när arbetslösheten understiger cirka 2 %, något som inte varit fallet sedan slutet av 1980-talet.

5.2. Exempel på effektivitetsförluster som kan uppkomma i dagens läge

De effekter som visades i det teoretiska avsnittet kan konkretiseras med följande tänkta exempel och med en diskussion om vilka slags åtgärder som bör övervägas.

Ett exempel kan vara inom servicenäringen att någon vill driva en underhållsverkstad med kunder inom tillverkningsindustrin. Om denna industri själv driver verkstaden i direkt anslutning till sin verksamhet omfattas den enligt utvecklad praxis av den lägre energibeskattningen. Om däremot en extern firma bedriver verksamheten måste man betala den nominella skattesatsen eftersom man inte räknas som tillverkningsindustri. För att exemplet skall ha relevans måste den typen av service vara relativt energiintensiv t.ex. att man reparerar keramiska produkter som sedan ska brännas i ugnar eller motsvarande och därvid elförbrukningen för verksamheten inte är en oväsentlig del av kostnaderna. Under dessa förutsättningar kan det mycket väl visa sig att pendeln svänger över så att tillverkningsföretaget kan besluta att bedriva verksamheten i egen regi trots t.ex. sämre kompetens inom området.

Ett annat exempel på ineffektivitetsförluster är där Sverige kan gå miste om exportinkomster vid turistverksamhet. Vid en etablering t.ex. på kalfjället i exklusiva stugbyar med uppvärmning av direktverkande el⁷⁶ måste den som bedriver verksamheten betala den nominella energiskatten. Eftersom uppvärmningskostnader kommer att utgöra en väsentlig del av driftskostnaderna upptäcker man att kalkylerna för att bedriva verksamheten blir svårsmälta och gör att satsningen blir tveksam. Man avstår från satsningen och investerar kanske kapitalet i tillverkningsindustrin, som kanske börjar bli överkapitaliserad eftersom lönsamma alternativsatsningar saknas.

De ovanstående exemplen och ytterligare exempel skulle kunna visa att effektivitetsförluster uppkommer mellan sektorer i näringslivet. Ett första grundkrav för att garantera effektivitet skulle vara att samma regler gäller för alla sektorer av näringslivet. Hur detta skall åstadkommas är en fråga som denna uppsats inte diskuterar i större utsträckning.

En annan nackdel med nuvarande system är att, eftersom tillverkningsindustrin mer eller mindre är skattebefriad, flera starka påtryckargrupper inte försöker påverka den generella energibeskattningen. Om så hade varit fallet kunde man troligen inte kunnat höja energiskatterna till de nivåer som nu förekommer. Eftersom det i stort sett endast är privatpersoner och vissa företag inom servicenäringar som betalar de högre energiskatterna och dessa i stort sett inte har några mäktiga generella påtryckargrupper har man därför kunnat överbeskatta denna sektor. När priset på en produkt är av samma storleksordning som produktpriset måste man anse att sektorn är överbeskattad.

I princip har svensk skattepolitik präglats av att, inkomstskatterna först drevs upp till mycket höga nivåer varefter den så kallade skattereformen genomfördes. De ökningarna som anses kunna genomföras där är därför begränsade. Sedan har man efterhand ökat och breddat momsen till en gräns som många redan nu tycker är för hög, för att sedan successivt öka energiskatter med hänvisning till miljöskäl, något som enligt ovanstående resonemang inte håller men där huvudskälet främst verkar vara fiskala orsaker, d.v.s. att försöka öka statens skatteintäkter.

⁷⁶ Det är väl i och för sig för att förhindra att en uppbyggnad av uppvärmning sker med direktverkande el som man beslutat om nuvarande nivåer på elenergiskatten.

Förutom de höjda energiskatterna har priserna där ökat för konsumenten genom att först momsbelägga elen sedan den 1 januari 1991⁷⁷. Man arbetade sen också med att dela upp elpriset i produktionskostnad och distributionsavgift, den s.k. nätavgiften. Distributionsföretagen kan i princip in-teckna hela konsumentöverskottet till sin fördel även om viss tillsyn utövas över kostnader. Detta har lett till att svagare grupper i samhället har fått betala en allt högre elkostnad för sin förbrukning.

I samhället råder ju dessutom avtalsfrihet vilket innebär att större företag många gånger kan för-handla fram gynnsammare priser vilket ytterligare kan förstärka effekten om olikformigt pris för de olika grupperna.

5.3. *Diskussion av programmet för energieffektivisering*

Allmänt kan man säga att beskattning kan ske av huvudsakligen tre skäl:

- Fiskala skäl – den som utövar beskattningen vill ha inkomster.
- Omfördelning av resurser mellan de mer respektive mindre gynnade
- Begränsa konsumtionen av någonting på grund av dess yttre effekter.

Oftast är skälet till att en skatt tas ut en blandning av ovanstående orsaker. Vi har här sett att det i alla fall inte enbart är fråga om att skatten på elenergi är avsedd att reglera de externa effekterna generellt som är dess orsaker att den tas ut, även om man officiellt anger detta som orsaken till koldioxidavgifter och svavelskatter etc. En anledning till el-beskattningen för privatpersoner är dock att den storleksmässigt skall vara jämförbar med skatten som tas ut på fossila bränslen med avseende på energiinnehållet. Man lutar sig här på den s.k. neutralitetsprincipen vid beskattning⁷⁸.

För att påverka de externa effekterna⁷⁹ utan att förstöra företagets konkurrensförmåga är det antagligen ett mer effektivt medel att såsom Prop. 2003/04:170 införa olika slags styrmedel där hela eller delar av skatten kan återbetalas mot att energieffektiviserande åtgärder genomförs av företagen. Trots att industrins produktion har ökat kraftigt sedan 70-talet har dess energianvändning legat på ungefär samma nivå⁸⁰. Min uppfattning är dock att de åtgärder som föreslås i propositionen är otillräckliga. De åtgärder som där beskrivs vid en beskattning på 0,5 öre per kilowattimme kommer inte att ge tillräckliga incitament att genomföra den föreslagna energisparplanen. Man anger ju att troligtvis endast ett sextiotial av de största företagen kommer att delta.

Anledning att det här diskuteras externa effekter, trots att huvuddelen av den elektriska kraft som produceras i Sverige produceras med vattenkraft eller kärnkraft, är att en viss del på marginalen produceras av fossileldade kraftverk. Miljöpåverkan många gånger är avsevärd genom produktion av försurande ämnen och koldioxid. Detta gäller även många gånger den el som importeras från andra länder där produktionen av elkraft sker i kolkraftverk.

⁷⁷ Visserligen sänktes skatten från 9,2 öre till 7,2 öre i samband med att elektriciteten skattebelades men totalt sett blev det en höjning av elpriset.

⁷⁸ 2000 Smiciklas M, Jakobsson O: Skatterätt Studentlitteratur

⁷⁹ Som det också eftersträvas enligt rådets direktiv 2003/96/EG punkt 7 <http://europa.eu.int/eur-lex> 2004-07-01 enligt tidigare referens.

⁸⁰ Prop. 2003/04:170, sid. 26 enligt tidigare referens

Som exempel kan man använda siffror från ett integrerat pappersbruk, i Sydsverige där total elkonsumtion uppgår till cirka 0,5 TWh årligen, varav cirka 40 % produceras internt⁸¹. Med en energiskatt på 0,5 öre per kWh betyder detta en årlig kostnad på cirka 2 500 000 kr⁸². En sådan typ av företag kommer med all säkerhet att delta i programmet. Energimedvetandet i sådana företag är dock redan i dagsläget relativt god eftersom energin är en sådan central resurs och sådan hög andel av de totala kostnaderna att man kontinuerligt utvärderar denna typ av åtgärder.

Genom att höja energiskatten för tillverkningsindustrin och samtidigt lansera ett sådant program som föreslås i propositionen, till exempel om man lägger beskattningen på 5 öre per kWh och räknar med att för programmet behövs en heltidsanställd som kostar ungefär 600 000 inkl sociala kostnader så skulle detta innebära att företag med en elenergiförbrukning av cirka 15 GWh troligen skulle delta i programmen. Den mängden elektrisk energi motsvarar en normal årsförbrukning för 500 eluppvärmda villor. På detta sätt kunde man få en betydligt större del av företagen även i medelstora företag att arbeta med energieffektiviseringar där energimedvetenheten många gånger är mindre och på detta sätt erhålla effektivitetsvinster och lättare uppnå uppsatta miljömål. Troligtvis kommer även vissa företag att inte ansluta sig eller under perioden att avsluta sina åtaganden. På detta sätt kommer skatteinkomsterna från sektorn att öka och samtidigt uppnår man att lägre andel koldioxid produceras i fossileldade kraftverk eftersom elförbrukningen sjunker.

Med de ökande skatteintäkter som därigenom betalas skulle man kunna sänka den nominella energiskatten till mer realistiska nivåer.

5.4. Sammanfattning

Vid beaktande av det föregående har uppsatsen visat att om de industrier som anförts som exempel skall ha någon chans att överleva och skall kunna konkurrera på lika villkor med företag i andra länder kan man inte beskatta dessa med de energiskatter som utgår i dagsläget. Å andra sidan visar ju den ekonomiska teorin att detta kan leda till oönskade effekter med ineffektivitet. Denna uppsats syftar inte att lösa ovanstående problem utan bara peka på dessa. Troligen är det ofrånkomligt att justeringar måste göras i systemet efterhand. Några möjliga alternativ pekades på ovan. För att verkligen utreda dem behövs dock mer resurser för att undersöka exakt hur olika förändringar i skatter slår med mera. Nackdelen med vissa av systemen ovan är dock att det blir allt mer komplext, ett skattesystems grundprinciper skall vara enkla och lätt att överblicka dess konsekvenser för enskilda och företag. Detta måste även beaktas vid sådan lagstiftning.

⁸¹ Uppgift erhållen vid referensbesök på företaget vid samtal med energiansvarig.

⁸² Observera att energiskatt även utgår för den internt producerade elektriciteten. Ytterligare ett exempel på hur ineffektiviteter kan uppkomma med dagens energibesättning.

6. Källförteckning

I uppsatsen refereras till följande publicerade böcker:

1984, 1987, 1991 D Begg, S Fischer, R Dornbusch: Economics, McGraw-Hill Book Company, third edition

1995 Markusen J R, Melvin J R, Kaempfer W H, Maskus: INTERNATIONAL TRADE Theory and Evidence, McGraw-Hill International Ed.

2001 Nicholson W: Microeconomic theory, South Western, 5:th edition

1976, Nyman B, Emanuelsson G: Matematik för gymnasieskolan, treårig naturvetenskaplig och fyraårig teknisk linje, årskurs 2 huvudbok, Esselte Studium AB

2000 Smiciklas M, Jakobsson O: Skatterätt, Studentlitteratur

1991 Finansdepartementet: Konkurrensneutral energibesättning, Statens offentliga utredningar 1991:90

1991 Industri 1990, del 1 Branschdata, SCB

1994 Industri 1993, del 1 Branschdata, SCB

1995 Industri 1994, del 1 Branschdata, SCB

1996 Industri 1995, del 1 Branschdata, SCB

1995 Livsmedelsekonomiska samarbetsnämnden och Statistiska centralbyrån: Jordbruksstatistik årsbok 1995, SCB

1991 Statistiska centralbyrån: Jordbruksstatistik årsbok 1995, SCB

2004: Jordbruksverket: Jordbruksstatistik årsbok 2004 med data om livsmedel, Jordbruksverket

Följande offentliga tryckta publikationer refereras till:

Storas årsredovisning 1990

Stora Enso Miljöredovisning 1998

Stora Enso Årsredovisning 1999

Stora Enso Årsredovisning 2000

Stora Enso Miljöredovisning 2000

Stora Enso Miljöredovisning 2001

Stora Enso Miljöredovisning 2001

Dessutom har följande elektroniska källor använts:

<http://rixlex.riksdagen.se/>

Propositioner 2003/170 2004-10-18

<http://www.scb.se/>

Offentligt tillgänglig statistik som energiförbrukning, industriproduktion och energiförbrukning samt konsumentprisindex

http://europa.eu.int/eur-lex/pri/sv/oj/dat/2003/l_283/l_28320031031sv00510070.pdf

Eur Lex Lagstiftning direktiv 2003/96 2004-07-01

Bilaga 1. Tabeller intäkter, kostnader, sysselsättning och elenergiförbrukning i tidnings-/journalpappersindustrin

År	Sysselsatta antal	Inköpt elenergi MWh	Intäkter ⁸³	Varav produktion	Kostnader	Förädlingsvärde ⁸⁴	Marginal ⁸⁵
1989 ⁸⁶	7 001	7 181 039	11 100 623	9 756 726	9 417 240	3 360 006	1 683 383
1990 ⁸⁷	6 641	6 959 938	10 794 841	9 722 765	9 201 633	3 271 742	1 593 208
1993 ⁸⁸	5 420	7 165 073	11 044 365	10 044 940	9 327 466	3 347 196	1 716 899

Samtliga belopp i 1 000 tals kronor där annan enhet inte angivits

Tabell 8

År	Råvaror	Övriga rörelse-kostnader ⁸⁹	Löner	Sociala avgifter	Elenergi	Andra kostnader ⁹⁰	Bränsle o drivmedel
1989 ⁹¹	4 512 420	1 344 065	1 113 560	563 063	1 234 935	429 218	219 979
1990 ⁹²	4 291 374	1 340 122	1 122 149	556 385	1 351 934	313 011	226 658
1993 ⁹³	3 669 933	1 822 406	1 110 036	520 261	1 246 557	805 147	153 126

Samtliga belopp i 1 000 tals kronor där annan enhet inte angivits

Tabell 9

År	Andel av totala kostnad	Andel av totala intäkter	Elpris öre/kWh
1989 ⁹⁴	13,1 %	11,1%	17,2
1990 ⁹⁵	14,7 %	12,5%	19,4
1993 ⁹⁶	13,4 %	11,3%	17,4

Tabell 10

⁸³ Exklusive indirekta konsumtionsskatter, avser försäljningsvärdet levererade varor

⁸⁴ Intäkter reducerade med kostnad utom löner och arbetsgivaravgifter

⁸⁵ Differensen intäkter och kostnader, författarens beräkning ej i rådata.

⁸⁶ Statistiska centralbyrån: Industri 1990 del 1 branschdata –tabell 1 Antal arbetsställen etc. år 1989, tabell 2 Fördelade rörelseintäkter år 1989 och tabell 6 Förbrukning av inköpt bränsle och elenergi. Kvantiteter 1989

⁸⁷ Statistiska centralbyrån: Industri 1990 del 1 branschdata –tabell 1 Antal arbetsställen etc. år 1990, tabell 2 Fördelade rörelseintäkter år 1990 och tabell 6 Förbrukning av inköpt bränsle och elenergi. Kvantiteter 1990

⁸⁸ Statistiska centralbyrån: Industri 1993 del 1 branschdata –tabell 1 Antal arbetsställen etc. år 1993, tabell 2 Fördelade rörelseintäkter år 1993 och tabell 6 Förbrukning av inköpt bränsle och elenergi. Kvantiteter 1993

⁸⁹ Övriga rörelsekostnader specificeras inte i statistiken men torde till större delen utgöra kapitalkostnader.

⁹⁰ Andra kostnader är en summering av kolumnerna lejda transporter, emballage, köpt underhålls- och reparationsarbeten och inköpta handelsvaror. Adderad av författaren ej i rådata. Lejda transporter varierar mycket mellan åren kanske beroende på olika redovisningssätt.

⁹¹ Statistiska centralbyrån: Industri 1990 del 1 branschdata –tabell 4 Fördelade rörelsekostnader 1989

⁹² Statistiska centralbyrån: Industri 1990 del 1 branschdata –tabell 4 Fördelade rörelsekostnader 1990

⁹³ Statistiska centralbyrån: Industri 1993 del 1 branschdata – tabell 4 Fördelade rörelsekostnader 1993

⁹⁴ A.a. Data framräknade med hjälp av ovanstående siffror från 1989 års värden

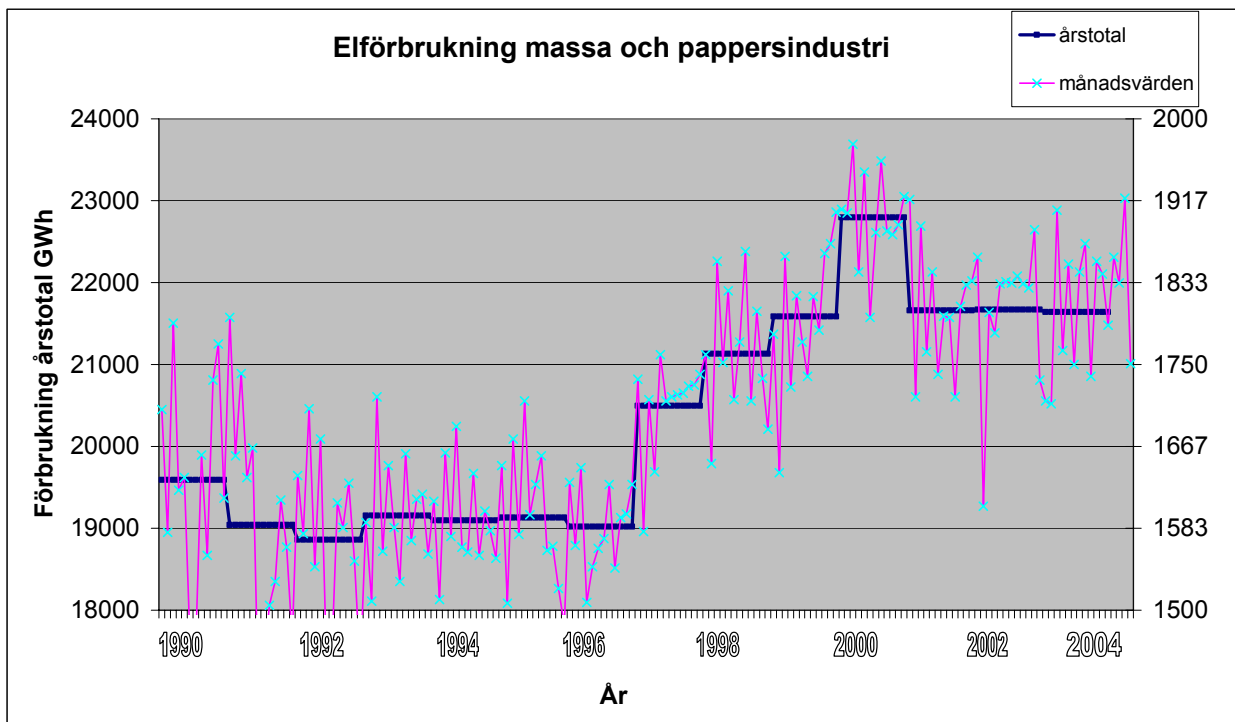
⁹⁵ A.a. Data framräknade med hjälp av ovanstående siffror från 1990 års värden

⁹⁶ A.a. Data framräknade med hjälp av ovanstående siffror från 1989 års värden

	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Anställda	3079	3816	3726	3642	3713	3988
Nettoomsättning	8 532	12 044	12 043	12 407	14 767	13 936
Produktionsvärde	8 563	12 224	12 176	12 593	15 041	14 072
Förädlingsvärde	3 430	5 262	5 418	4 701	7 277	5 871
Nettoinvesteringar	569	569	295	519	1 280	1 821

Tabell 11

Bilaga 2. Elförbrukning massa-/ pappersindustri 1990 - 2003

Figur 7

Diagrammet i figur 7 visar den totala elenergiförbrukningen för massa och pappersindustri. Grunddata är förbrukningen för varje månad under period jan 1990 – april 2004. Skalan till höger om diagrammet avser dessa månadsvärden. Med dessa har årsvärden bildats för åren 1990 – 2003 i diagrammet. Skalan till vänster om diagrammet avser dessa årsvärden.

Bilaga 3. Aktuell lagstiftning för punktbeskattning elenergi

SFS 1994:1776

Källa: [Rixlex](#)

Utfärdad:
1994-12-20

Uppdaterad:
t.o.m. SFS 2004:223

Lag (1994:1776) om skatt på energi

11 kap. Energiskatt på elektrisk kraft

Skattepliktig elektrisk kraft

1 § Elektrisk kraft som förbrukas i Sverige är skattepliktig, om inte annat följer av 2 §.

2 § Elektrisk kraft är inte skattepliktig om den

1. framställts i Sverige i ett vindkraftverk av en producent som inte yrkesmässigt levererar elektrisk kraft,
2. i annat fall framställts i Sverige av en producent som förfogar över en installerad generatoreffekt av mindre än 100 kilowatt och som inte yrkesmässigt levererar elektrisk kraft,
3. till lägre effekt än 50 kilowatt utan ersättning levererats av en producent eller en leverantör till en förbrukare som inte står i intressegemenskap med producenten eller leverantören,
4. framställts och förbrukats på fartyg eller annat transportmedel,
5. förbrukats för framställning eller leverans av elektrisk kraft, eller
6. framställts i ett reservkraftsaggregat.

Skattebelopp

3 §/Upphör att gälla U:2004-01-01 och U:2004-07-01/Energiskatten utgör

1. 0 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas i industriell verksamhet i tillverkningsprocessen eller vid yrkesmässig växthusodling,
2. 16,8 öre per kilowattimme för annan elektrisk kraft än som avses under 1 och som förbrukas i kommuner som anges i 4 §,
3. 20,2 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas för el-, gas-, värme- eller vattenförsörjning i andra kommuner än de som anges i 4 §, och
4. 22,7 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas i övriga fall.

För elektrisk kraft som under tiden den 1 november - den 31 mars förbrukas i elektriska pannor som ingår i en elpanneanläggning vars installerade effekt överstiger 2 megawatt, utgör dock energiskatten

1. 19,2 öre per kilowattimme vid förbrukning i kommuner som anges i 4 § för annat ändamål än industriell verksamhet i tillverkningsprocessen eller yrkesmässig växthusodling, och

2. 22,7 öre per kilowattimme vid förbrukning för el-, gas-, värme- eller vattenförsörjning i andra kommuner än de som anges i 4 §.

För kalenderåret 2004 och efterföljande kalenderår skall de i första och andra styckena angivna skattebeloppen räknas om på det sätt som i fråga om skatt på bränslen anges i 2 kap. 10 §. Belopp som anges i tiondels ören skall dock avrundas till hela tiondels ören. Lag (2002:1142).

3 §/Träder i kraft I:2004-01-01 och I:2004-07-01/Energiskatten utgör

1. 0,5 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas i industriell verksamhet i tillverkningsprocessen eller vid yrkesmässig växthusodling,

2. 18,1 öre per kilowattimme för annan elektrisk kraft än som avses under 1 och som förbrukas i kommuner som anges i 4 §,

3. 21,5 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas för el-, gas-, värme- eller vattenförsörjning i andra kommuner än de som anges i 4 §, och

4. 24,1 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas i övriga fall.

För elektrisk kraft som under tiden den 1 november - den 31 mars förbrukas i elektriska pannor som ingår i en elpanneanläggning vars installerade effekt överstiger 2 megawatt, utgör dock energiskatten

1. 20,5 öre per kilowattimme vid förbrukning i kommuner som anges i 4 § för annat ändamål än industriell verksamhet i tillverkningsprocessen eller yrkesmässig växthusodling, och

2. 24,1 öre per kilowattimme vid förbrukning för el-, gas-, värme- eller vattenförsörjning i andra kommuner än de som anges i 4 §.

För kalenderåret 2005 och efterföljande kalenderår skall de i första och andra styckena angivna skattebeloppen räknas om på det sätt som i fråga om skatt på bränslen anges i 2 kap. 10 §. Belopp som anges i tiondels ören skall dock avrundas till hela tiondels ören. Lag (2003:810).

Förteckning över vissa kommuner**4 §** Förteckning över kommuner som avses i 3 § första stycket.

Norrbottnens län
Samtliga kommuner
Jämtlands län
Samtliga kommuner

Gävleborgs län
Ljusdal

Västerbottens län
Samtliga kommuner
Västernorrlands län
Sollefteå
Ånge
Örnsköldsvik
Dalarnas län
Malung
Mora
Orsa
Älvdalen

Värmlands län Torsby Lag (1996:967).

Vem som är skattskyldig**5 §** Skyldig att betala energiskatt (skattskyldig) är den som i Sverige

1. yrkesmässigt framställer skattepliktig elektrisk kraft (producent),

2. yrkesmässigt levererar av honom framställd skattepliktig elektrisk kraft eller av annan framställd elektrisk kraft (leverantör), och

3. den som för annat ändamål än som avses i 9 § säljer eller förbrukar elektrisk kraft, som förvärvats utan skatt mot försäkran enligt 11 §.

Den för vars räkning elektrisk kraft förs in till Sverige och den som utan att betala ersättning tar emot skattepliktig elektrisk kraft anses ha framställt den elektriska kraften.

6 § Har upphävts genom lag (2002:422).**Skattskyldighetens inträde****7 §** Skyldigheten att betala energiskatt inträder

1. för den som är skattskyldig enligt 5 § första stycket 1 eller 2. när

elektrisk kraft

a) levereras till en förbrukare som inte är skattskyldig enligt 5 § första stycket 1 eller 2, eller

b) tas i anspråk för annat ändamål än försäljning, och

2. för den som är skattskyldig enligt 5 § första stycket 3, när elektrisk kraft levereras till en köpare eller tas i anspråk för annat ändamål än försäljning.

Lag (2002:422).

Mätning av elektrisk kraft

8 § Energiskatt som skall betalas av den som är skattskyldig enligt 5 § första stycket 1 eller 2 skall bestämmas på grundval av mätning av den elektriska kraftens energiinnehåll.

När det finns särskilda skäl får beskattningsmyndigheten i visst fall medge att energiskatten får bestämmas på annan grund än mätning av den elektriska kraften.

Om den elektriska kraften inte kan bestämmas på en grund som anges i första eller andra stycket skall den i stället beräknas efter vad som är skäligt.

Avdrag

9 § Den som är skattskyldig för energiskatt på elektrisk kraft får göra avdrag för skatt på elektrisk kraft som

1. förbrukats eller sålts för förbrukning i tåg eller annat spårbundet transportmedel eller för motordrift eller uppvärmning i omedelbart samband med sådan förbrukning,

2. förbrukats eller sålts för förbrukning för annat ändamål än motordrift eller uppvärmning eller för användning i omedelbart samband med sådan förbrukning,

3. förbrukats eller sålts för förbrukning vid sådan framställning av produkter som avses i 6 a kap. 1 § 6,

4. förbrukats eller sålts för förbrukning vid sådan överföring av elektrisk kraft på det elektriska nätet som utförs av den som ansvarar för förvaltningen av nätet i syfte att upprätthålla nätets funktion. Lag (2003:810).

10 § Avdrag får göras även för energiskatt och koldioxidskatt på bränsle som förbrukats på ett sätt som ger rätt till skattebefrielse enligt 6 a kap. 1 § 7 och 3 och 4 §§.

Avdrag enligt första stycket får göras endast i den mån avdrag inte gjorts enligt 7 kap. 1 § första stycket 4 i fall som avses i 6 a kap. 1 § 7 eller 3 eller 4 §.

Den som yrkesmässigt levererar elektrisk kraft som i Sverige framställts i ett vindkraftverk får göra avdrag med ett belopp som svarar mot 17 öre per kilowattimme om kraftverket är placerat på havsbotten eller på Vänerens botten. För annan placering får avdrag göras motsvarande 12 öre per kilowattimme. Avdragsrätten upphör dock när den sammanlagda elproduktionen i vindkraftverket uppgår till 20 000 kilowattimmar per installerad kilowatt enligt elgeneratorns märkeffekt. Lag (2003:810).

Inköp mot försäkran

11 § Annan än den som är skattskyldig enligt 5 § första stycket 1 eller 2 får köpa elektrisk kraft utan energiskatt mot att han lämnar en försäkran till leverantören att den elektriska kraften skall användas för ett sådant ändamål

som avses i 9 §. Lag (2003:810).

Återbetalning av energiskatt m.m.

12 §/Upphör att gälla U:2004-07-01/Om elektrisk kraft har förbrukats i annan yrkesmässig jordbruksverksamhet än vid växthusodling eller i yrkesmässig skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet, beslutar beskattningsmyndigheten efter ansökan om återbetalning av energiskatten på den elektriska kraften.

Ansökan om återbetalning skall omfatta perioden den 1 juli - den 30 juni (årsperiod). Om sökanden beräknas förbruka elektrisk kraft i större omfattning, får dock beskattningsmyndigheten medge att ansökan görs per kalenderkvartal. Ett sådant beslut får återkallas om sökanden begär det eller förutsättningar för medgivande inte finns. Rätt till återbetalning föreligger endast för den del av skattebeloppet som överstiger 1 000 kronor per årsperiod.

Ansökan om återbetalning av energiskatt skall lämnas in till beskattningsmyndigheten inom ett år efter utgången av årsperioden respektive kalenderkvartalet. Lag (2000:484).

12 §/Träder i kraft I:2004-07-01/Om elektrisk kraft har förbrukats i annan yrkesmässig jordbruksverksamhet än vid växthusodling eller i yrkesmässig skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet, beslutar beskattningsmyndigheten efter ansökan om återbetalning av energiskatten på den elektriska kraften.

Ansökan om återbetalning skall omfatta perioden den 1 juli - den 30 juni (årsperiod). Om sökanden beräknas förbruka elektrisk kraft i större omfattning, får dock beskattningsmyndigheten medge att ansökan görs per kalenderkvartal. Ett sådant beslut får återkallas om sökanden begär det eller förutsättningar för medgivande inte finns. Rätt till återbetalning föreligger endast för skillnaden mellan det betalda skattebeloppet och ett belopp beräknat efter skattesatsen 0,5 öre per kilowattimme. Återbetalning får dock endast göras för den del av skillnaden som överstiger 1 000 kronor per årsperiod.

Ansökan om återbetalning av energiskatt skall lämnas in till beskattningsmyndigheten inom ett år efter utgången av årsperioden respektive kalenderkvartalet. Lag (2003:810).

13 § Har upphävts genom lag (2002:422).

Övergångsbestämmelser

1994:1776

1. Denna lag träder i kraft samtidigt med lagen ([1994:1500](#)) med anledning av Sveriges anslutning till Europeiska unionen. Genom lagen upphävs

- a) lagen ([1957:262](#)) om allmän energiskatt,
- b) lagen ([1961:372](#)) om bensinskatt,
- c) lagen ([1990:582](#)) om koldioxidskatt,
- d) lagen ([1990:587](#)) om svavelkatt,
- e) lagen ([1992:1438](#)) om dieseloljeskatt och användning av vissa oljeprodukter.

2. De upphävda lagarna gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet av den nya lagen.

3. Med skatt enligt den nya lagen likställs i tillämpliga delar skatt enligt lagen ([1957:262](#)) om allmän energiskatt. lagen ([1961:372](#)) om bensinskatt. lagen

([1990:582](#)) om koldioxidskatt, lagen ([1990:587](#)) om svavelskatt och lagen ([1992:1438](#)) om dieseloljeskatt och användning av vissa oljeprodukter.

4. Med oljeprodukt i 2 kap. 9 § den nya lagen likställs oljeprodukt som har försetts med märkämnena enligt bestämmelserna i lagen ([1992:1438](#)) om dieseloljeskatt och användning av vissa oljeprodukter.

5. Har upphävts genom lag ([1997:1130](#)).

6. Har upphävts genom lag ([1997:1130](#)).

7. Den som är registrerad som skattskyldig för skatt på bränslen enligt de äldre bestämmelserna skall avregistreras vid ikraftträdandet. Om denne registreras som upplagshavare eller som skattskyldig enligt 4 kap. 12 § första stycket 1 eller 2 den nya lagen vid ikraftträdandet, inträder dock inte skattskyldighet för lagret vid avregistreringen till den del det består av sådana bränsleslag som omfattas av den nya registreringen och under förutsättning att dessa bränslen befinner sig i ett godkänt skatteupplag eller i lagret hos den som registrerats enligt 4 kap. 12 § första stycket 1 eller 2.

8. Den som är registrerad som skattskyldig för skatt på elektrisk kraft enligt de äldre bestämmelserna skall utan särskild ansökan registreras som skattskyldig enligt den nya lagen vid ikraftträdandet.

9. Om den nya lagen inte har trätt i kraft den 1 januari 1995 skall följande gälla fram till den nya lagens ikraftträdande

a) Bestämmelserna i 2 § lagen ([1974:992](#)) om nedsättning av allmän energiskatt och koldioxidskatt skall äga fortsatt tillämpning i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden fram till den nya lagens ikraftträdande

b) Bestämmelserna i punkt 3 av övergångsbestämmelserna till lagen ([1992:880](#)) om ändring i lagen ([1990:582](#)) om koldioxidskatt skall äga fortsatt tillämpning på kolbränslen som förbrukats eller försålts för förbrukning fram till den nya lagens ikraftträdande.

10. Bestämmelserna i 2 kap. 9 § tillämpas dock i fråga om båtar först för tid från och med den 1 september 1995. Lag ([1995:611](#)).

1995:611

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1995. Den nya punkten 10 i övergångsbestämmelserna tillämpas dock för tid från och med den 1 januari 1995. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om övriga förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

1995:912

1. Denna lag träder i kraft såvitt avser 2 kap. 10 § och 11 kap. 3 § den 1 januari 1996 och i övrigt den 1 juli 1995. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

2. De gamla skattebeloppen i 2 kap. 1 § första stycket skall dock tillämpas till utgången av år 1995.

3. har upphävts genom lag ([1995:1526](#)).

4. Bestämmelserna i 2 kap. 9 § tillämpas i fråga om andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar, bussar och trafiktraktorer, utom beträffande fordon som används vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet, först från och med den 1 oktober 1996 om lagerskatt enligt lagen ([1995:1132](#)) om lagerskatt på dieselolja för förbrukning i vissa motordrivna fordon har betalats för oljan senast den 31 januari 1996 och den 1 februari 1996 i övriga fall. Lag ([1995:1133](#)).

5. Bestämmelserna i 11 kap. 9 § i dess nya lydelse tillämpas dock för tid från

och med den 1 januari 1995.

1995:1133

Denna lag träder i kraft den dag då lagen enligt uppgift på den utkom från trycket i Svensk författningssamling och tillämpas för tid från och med den 1 oktober 1995.

1995:1525

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1996. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

1995:1533

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1996. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

1996:687

1. Denna lag träder i kraft såvitt avser punkterna 5 och 6 av övergångsbestämmelserna den 1 juli 1996 och i övrigt den 1 september 1996. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

2. Till utgången av juni månad år 1997 skall dock följande energiskattebelopp tillämpas på bränsle som avses i

- a) 2 kap. 1 § första stycket 1 a: 3 kr 41 öre,
- b) 2 kap. 1 § första stycket 1 b: 3 kr 47 öre,
- c) 2 kap. 1 § första stycket 2: 4 kr 03 öre,
- d) 2 kap. 1 § första stycket 3 a: 654 kr per m³
- e) 2 kap. 1 § första stycket 3 b:
miljöklass 1 1 524 kr per m³
miljöklass 2 1 736 kr per m³
miljöklass 3 2 018 kr per m³
- f) 2 kap. 1 § första stycket 4 a: 95 öre per liter,
- g) 2 kap. 1 § första stycket 4 b: 127 kr per 1 000 kg,
- h) 2 kap. 1 § första stycket 5 a och 6 a: 1 584 kr per 1 000 m³
- i) 2 kap. 1 § första stycket 5 b och 6 b: 212 kr per 1 000 m³
- j) 2 kap. 1 § första stycket 7 och 8: 278 kr per 1 000 kg.

3. Till utgången av juni månad 1997 skall dock energiskatten på elektrisk kraft utgöra

- a) 0 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas i industriell verksamhet i tillverkningsprocessen eller vid yrkesmässig växthusodling,
- b) 5,8 öre per kilowattimme för annan elektrisk kraft än som avses under a och som förbrukas i kommuner som anges i 11 kap. 4 §,
- c) 9,1 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas för el-, gas-, värme- eller vattenförsörjning i andra kommuner än de som anges i 11 kap. 4 §, och
- d) 11,3 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas i övriga fall.

4. Vare sig de nya energiskattebeloppen i 2 kap. 1 § första stycket eller de energiskattebelopp som tillämpas enligt punkten 2 av övergångsbestämmelserna skall för åren 1997 och 1998 räknas om enligt 2 kap. 1 § tredje stycket och 10 §.

5. Såvitt avser växthusuppvärmning vid yrkesmässig växthusodling tillämpas bestämmelserna i 7 kap. 4 § den nya lagen först från och med den 1 januari

1996 och 9 kap. 5, 7 och 8 § § den nya lagen först från och med den 1 januari 1997. Bestämmelserna i 9 kap. 2 § den nya lagen tillämpas inte i fråga om växthusuppvärmning vid yrkesmässig växthusodling. Lag (1996:1220).

6. För bränsle, som förbrukas för växthusuppvärmning vid yrkesmässig växthusodling av någon som inte är skattskyldig, skall ingen energiskatt tas ut och koldioxidskatt tas ut efter en skattesats som svarar mot en fjärdedel av den skattesats som enligt den nya lagen gäller för ifrågavarande bränsle. I fråga om gasol för drift av stationära motorer skall dock koldioxidskatt tas ut med 350 kronor per 1 000 kilogram. Lag (1996:1220).

1996:1220

1. Denna lag träder i kraft såvitt avser punkterna 5 och 6 av övergångsbestämmelserna den 1 januari 1997 och i övrigt den 1 juli 1997. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

2. De nya energiskattebeloppen i 2 kap. 1 § första stycket skall för åren 1997 och 1998 inte räknas om enligt 2 kap. 1 § tredje stycket och 10 §.

3. Till utgången av år 1997 skall dock energiskatten på elektrisk kraft utgöra

- a) 0 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas i industriell verksamhet i tillverkningsprocessen eller vid yrkesmässig växthusodling,
- b) 8,2 öre per kilowattimme för annan elektrisk kraft än som avses under a och som förbrukas i kommuner som anges i 11 kap. 4 §,
- c) 11,5 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas för el-, gas-, värme- eller vattenförsörjning i andra kommuner än de som anges i 11 kap. 4 §, och
- d) 13,8 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas i övriga fall.

Lag (1997:450).

1996:1408

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997. Den nya lydelsen av 9 kap. 5 §, såvitt avser återbetalning av energiskatten på elektrisk kraft som förbrukats vid framställning av värme som har levererats för tillverkningsprocessen i industriell verksamhet, tillämpas dock för tid från och med den 1 september 1996. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om övriga förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

1997:359

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1997. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

1997:449

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1997. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

1997:479

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1997. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

2. För tid fram till den 1 januari 2005 medger beskattningsmyndigheten efter ansökan, utöver vad som framgår av den nya lydelsen av 9 kap. 9 §, att vid industriell framställning av produkter av andra mineraliska ämnen än metaller koldioxidskatten på annat bränsle än sådant som beskattas som mineraloljeprodukt och som förbrukats för annat ändamål än drift av motordrivna fordon tas ut med sådant belopp att skatten för den som bedriver

framställningen inte överstiger 1,2 procent av de framställda produkternas försäljningsvärde.

Vid beräkning av nedsättningen enligt första stycket får koldioxidskatten dock inte sättas ned mer än att den motsvarar minst

- a) 50 kronor per 1 000 kubikmeter naturgas (KN-nr 2711 11 00 eller 2711 21 00) och
- b) 40 kronor per 1 000 kilogram kolbränslen (KN-nr 2701, 2702 eller 2704) och petroleumkoks (KN-nr 2713 11 00-2713 12 00).

Ansökan om nedsättning enligt första stycket skall omfatta en period om ett kalenderår och skall lämnas in till beskattningsmyndigheten senast inom ett år efter kalenderårets utgång.

Bestämmelserna i 9 kap. 9 a och 9 b §§ tillämpas även på sådan nedsättning som avses i första stycket. Lag (2003:810).

1997:592

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1997. Den nya lydelsen tillämpas dock för tid från och med den 1 januari 1996.

1997:1130

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

2. I fråga om bränsle som förvärvats före den 1 januari 1998 och efter denna tidpunkt förbrukats i båt med fartygstillstånd enligt fiskelagen ([1993:787](#)), gäller 9 kap. 3 § i sin äldre lydelse.

1997:1131

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

1998:289

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1998. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

2. Den nya lydelsen av 2 kap. 9 a § tillämpas dock för tid från och med den 1 januari 1996.

1998:1699

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

1999:1063

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2000. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

1999:1109

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2000 och tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 31 december 1999. I fråga om den som är skyldig att föra räkenskaper enligt jordbruksbokföringslagen ([1979:141](#)) skall 9 kap. 13 § även därefter tillämpas i sin äldre lydelse.

1999:1323

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2000. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

2000:484

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2000.
2. Om Skattemyndigheten i Gävle har meddelat ett beslut före ikraftträdandet och beslutet har överklagats, skall Riksskatteverket föra det allmännas talan i allmän förvaltningsdomstol.
3. De äldre lydelseerna av 7 kap. 4 §, 9 kap. 2, 5 och 9 §§ gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

2000:1155

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

2000:1426

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdande.

2001:518

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

2001:523

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

2001:962

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002.
2. De nya bestämmelserna i 6 a kap. 1 och 5 §§ skall tillämpas för tid från och med den 1 oktober 2001. Dock skall de nya procentsatserna i 6 a kap. 1 § tillämpas först från och med den 1 januari 2002.
3. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före den tidpunkt då de nya bestämmelserna skall börja tillämpas.

2001:1081

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

2002:422

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.
2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.
3. Den som vid lagens ikraftträdande har registrerats enligt 6 kap. 10 § första stycket som skattskyldig enligt 4 kap. 12 § första stycket 1, i dess äldre lydelse, eller enligt 6 kap. 10 § andra stycket skall anses godkänd som lagerhållare enligt 4 kap. 12 b §.

2002:1142

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

2003:810

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004 i fråga om de ändrade bestämmelserna om återbetalning av energiskatt på elektrisk kraft i 9 kap. 5 § första stycket och i fråga om 11 kap. 3 § första stycket 1 och 12 § och i övrigt den 1 januari 2004.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

2004:223

1. Denna lag träder i kraft den 1 maj 2004.

2. Den nya procentsatsen för nedsättning av koldioxidskatt och av den del av energiskatten på råttololja som motsvarar koldioxidskatten skall tillämpas från och med den 1 januari 2004.

3. Bestämmelsen om återbetalning av energiskatt på elektrisk kraft i 9 kap. 5 § första stycket träder i kraft den 1 juli 2004.